

1979-10-01

INK. UTRIKES DEP.		
D.N:o		
1979-10-28		
AVD.	GR	MAH
1	2	Ent

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Pol

Text till muntligt budskap framfört av ambassadör Jakovlev till statsminister Ullsten den 28 september 1979 rörande Raoul Wallenberg

På den svenska sidans begäran har man upprepade gånger undersökt dokument och uppgifter angående fallet Raoul Wallenberg. Alla fakta om fallet framställdes till svenska regeringen så sent som år 1957. Trots att den sovjetiska sidan är övertygad om att det inte finns och inte kan finnas något nytt i frågan om Raoul Wallenbergs, som dog i juli 1947, öde, har sovjetiska sidan med noggrann uppmärksamhet studerat den svenska sidans hänvänelser.

Vederbörande sovjetiska myndighet har fått i uppdrag att med all noggrannhet kontrollera alla uppgifter som den svenska sidan vid olika tillfällen hänvisat till.

Alla påståenden om att Raoul Wallenberg skulle ha befunnit sig i Sovjetunionen efter 1947 strider mot verkligheten. Denna slutsats gäller i full mån s.k. "vittnesmål" som omnämns såväl i svenska regeringens hemställan av den 3 januari i år som i Sveriges statsministers brev av den 22 augusti, också i år.

Den sovjetiska regeringen anser således frågan om Raoul Wallenberg utlömd och kan inte underlåta att uttrycka sitt beklagande i samband med att den svenska regeringen, i stället för att tillbakavisa olika slags påhitt och spekulationer, finner det möjligt att ifrågasätta den sovjetiska sidans uppriktighet i denna fråga.

I Sovjetunionen är man starkt övertygad om att ömsesidigt förtroende mellan våra regeringar och folk är ett obetingat villkor för vidareutvecklingen av sovjetisk-svenska grannförhållanden, vilket våra länder i lika mån är intresserade av.

Kopie överlämnad
till Nina Lagergren
1/10-79
810

Kopie lämnad
till Breisky, amb.,
1/10-79
810

Arende

77

Datum

79.10.01

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

PR

Adress

Svensk

OTTAWA

Text

Från pol I. Re om Wallenberg.

Primo. Vi har fredag 28 september utsänt följande meddelande till TT:

"Sovjetunionens ambassadör (se bil 1)hans öde."

Secundo. Statsminister Ullsten har samtidigt gjort följande uttalande:

"Det är (se bil 2)och normala."

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Dr Hirdman I

1979-09-28

WALLENBERG-ÄRENDET

PRIMO

Meddelande till T T

Sovjetunionens ambassadör Jakovlev har idag till statsminister Ullsten överlämnat det sovjetiska svaret på statsministerns brev den 22 augusti till premiärminister Kosygin rörande Raoul Wallenberg. I svaret upprepas den sovjetiska uppfattningen att Wallenberg avled 1947 och att inget mer finns att tillägga om hans öde.

1979-01-23

SECUNDO

Raoul Wallenberg-fronletUttalande av statsministern

Det är beklagligt att de sovjetiska myndigheterna inte velat företa ytterligare undersökningar vi begärt för att skapa klarhet om Raoul Wallenbergs öde. Från sovjetisk sida hänvisas enbart till det gamla beskedet från 1937 om att Wallenberg skulle ha avlidit 1947.

Jag är för min del övertygad om att hela sanningen ännu inte föreligger om Raoul Wallenbergs försvinnande. Från svensk sida kommer vi att fortsätta våra undersökningar att så fullständigt klarhet om hans öde. I detta syfte kommer vi att liksom hittills noggrant ge alla nya uppgifter som kommer till vår kännedom och veta de rätt och åter som vi finner lämpligt.

Wallenberg-fronlet utgör en del av den svenska nationens gemensamma sak. Jag vill dock understryka att vi i Sverige påstår den i första hand som en svensk sak.

Fred Kupferman, 6, rue Rameau
75002 Paris
Tel. 296 52 43

Editions Ramsay

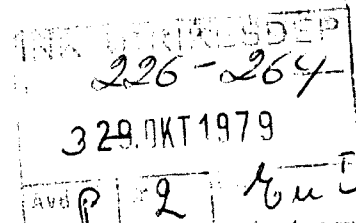
Paris le 3/10/79

Monsieur
Kjell Holm

Gustav Adolfstorg 1 Bos 16-121
103-23 Stockholm

*Göran uppst
auch*

Pr

Cher Monsieur,

A la suite de l'entretien téléphonique que vous avez eu le 19/9/79 avec Madame Birgitta Eglund, correspondante parisienne du Dagens Nyheter, au sujet de l'affaire Wallenberg, je me permets de vous signaler que mon éditeur, Jean-Pierre Ramsay, me demande de prendre en Suède tous les contacts nécessaires à la réalisation de notre ouvrage: "Le Dossier Wallenberg" (à paraître dans le premier semestre 1980). Il a été convenu le 2 octobre que l'ouvrage serait rédigé par le journaliste de l'Express Jacques Derogy, avec ma collaboration: je suis en effet spécialisé, à la Sorbonne, dans le secteur de l'histoire contemporaine et je m'intéresse depuis longtemps au drame de Raoul Wallenberg.

Mes obligations universitaires me contraignent à choisir pour ma venue à Stockholm la période qui s'étend du jeudi 18 octobre au jeudi 25 octobre. Pendant cette semaine, il me faudrait rencontrer un certain nombre de personnalités suédoises capables de guider notre enquête. De mes entretiens à Paris, il ressort que le Comité Wallenberg a été reconstitué: malheureusement, je n'ai pas d'adresse qui me permettrait de prendre contact. Serait-ce abuser de votre courtoisie que de bien vouloir annoncer ma venue au Comité Wallenberg, pour un rendez-vous immédiat. Je serais heureux de pouvoir vous rencontrer dès que vos obligations vous le permettront, car le concours du ministère des Affaires étrangères est absolument capital pour étayer la documentation de cet ouvrage.

Il m'a été conseillé de rencontrer les personnalités dont les noms suivent:

Guy von Dardel et Nina Lagergren
Per Anger, Ingmar Lindmarker, Jan Lundvik, Göran Lundström et Harald Wigforss, *et d'autres*

Pourriez-vous faciliter mes démarches en prenant pour moi des rendez-vous avec ces personnes et toutes autres qui vous paraissent liées à l'affaire Wallenberg, de manière à ce que je puisse

utiliser au mieux le temps de ce séjour. Il m'est malheureusement impossible de régler de Paris le problème des contacts et je me permets de faire appel, sur le conseil des journalistes suédois que j'ai rencontrés ici, à l'efficacité de votre service. Les entretiens peuvent se dérouler en français ou en anglais, à la convenance de mes interlocuteurs.

Il va sans dire que j'apporte le projet que nous avons élaboré, qui sera remanié en fonction des renseignements recueillis et notamment des archives diplomatiques. Je crois savoir qu'une nouvelle série de documents relatifs à l'affaire Wallenberg va être publiée par votre gouvernement et qu'une possibilité d'accès à ces pièces nouvelles pourrait être ménagée. Il est improbable que je puisse revenir de votre pays avec l'ensemble de la documentation nécessaire, d'autant que des problèmes de traduction se posent. C'est pourquoi nous souhaitons être aidés dans le choix d'un collaborateur suédois qui pourrait, après mon passage, me faire parvenir éventuellement les traductions des documents essentiels à la compréhension de cette affaire et des éléments nouveaux, s'il s'en présentait entre temps.

Je me rends bien compte que notre maison d'édition vous demande beaucoup d'intérêt et de compréhension pour la tâche difficile qu'elle a entreprise. Notre justification se trouve dans l'objet de notre recherche. Dès qu'il a pris connaissance du dossier que j'ai constitué sur le cas de Raoul Wallenberg, Jean Pierre Ramsay a pris la décision de tout faire pour que ce dossier, si mal connu du public français, devienne un livre qui puisse sécouer l'opinion dans notre pays et au-delà de nos frontières. L'appui de grands journaux pourra sans doute être obtenu en temps utile.

Je serai à partir de 13.00 h le jeudi 18 octobre à l'hôtel Stockholm 1, Norrmalstorg, City-Center 11 146, Tel. (08) 221 320, Telex 10.496 et mon séjour en Suède s'achèvera le 24 octobre, dans la matinée-soirée.

Dans l'attente de votre réponse et de rencontres dont dépend l'intérêt de ce travail, je vous prie de croire, cher Monsieur, à mes sentiments cordiaux.

Fred Kaplan

1979-10-02

Departementsrådet Hirdman

Utrikesdepartementet

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg-ärendet
(1 bil.)
Broder,

407

INKOM UD		
1979-10- 4		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	Eu I

Pol

./.

Åberopande Ditt meddelande i särskild ordning för ca 4 veckor sedan rörande Horst-Theodor Mulle (han heter alltså icke Theodor Horst Mulle) får jag överlämna bifogade brev från Tyska Röda Korset. Som framgår har detta ej kunnat fastställa var Mulle numera är bosatt. Röda Korset fortsätter dock sina efterforskningar.

Jag har även varit i kontakt med fru Mulle. Hon berättade att hon och hennes man lever åtskilda sedan 16 år och att de under denna tid ej haft någon kontakt. Hon vill ta ut skilsmässa och lät därför efterforska honom 1975 och fick veta att han då skulle vara bosatt i Frankfurt under en viss adress. Där var han emellertid obekant och vederbörande registreringsmyndigheter i Frankfurt hade inga som helst uppgifter om honom. Även i Essen, som är hans födelseort och dit alla dylika informationer också bör anmälas, var han obekant. Vi själva har också hört oss för dels hos Fernmeldeamt för Frankfurt-området, vilket icke hade några uppgifter, dels Einwohnermdeamt, vilket ännu icke svarat.

Så här är alltså läget f.n. Vi återkommer.

Många hälsningar
från
John Wingstrand

CHM

(Poc) P2 EU+ Bll. handbrev Wingstrand
Hirdman d. 79-10-02

DEUTSCHES ROTES KREUZ

GENERALSEKRETARIAT
SUCHDIENST MÜNCHEN

DRK-SUCHDIENST INFANTERIESTRASSE 7A 8000 MÜNCHEN 40

Schwedische Botschaft
Allianzplatz, Haus 1
An der Heussallee 2-10
5300 Bonn

INK. AMB		
D. NO 15 1/1986		
27/9 1979		
AVD.	GR.	MAL.
HP	30	P

RICHTEN SIE BITTE IHRE SCHREIBEN NUR AN DEN DRK-SUCHDIENST MÜNCHEN, NICHT AN EINZELPERSONEN, UND GEBEN SIE DABEI STETS DAS AKTENZEICHEN UND DIE PERSONALIEN DER GESUCHTEN PERSONEN AN.

UNSER ZEICHEN:

TAG:

I-8-tei-wo-op

26.9.1979

Horst-Theodor M U L L E , geboren 11.6.1917
Ihr Schreiben vom 6.9.1979

Sehr geehrte Damen und Herren,

aus unseren Unterlagen geht hervor, daß der Gesuchte ab 19.9.1955 von verschiedenen Gewährsleuten im Gefängnis zu Alekssandrowsk/Irkutsk gesehen wurde. Von Februar bis September 1956 soll er sich im Vladimir-Gefängnis und später, ab 22.9. bis 15.10.1956 in Bykowo (Gefängnis ?) befunden haben. Sein gegenwärtiger Aufenthalt konnte nicht festgestellt werden.

Wir haben nun unsere Leitstelle gebeten, umgehend den DRK-Kreisverband Bonn zu bewegen, sowohl das Ausländerzentralregister als auch die Ehefrau Gertrud Mülle zu befragen und Sie vom Ergebnis zu unterrichten. Möglicherweise ist der Gesuchte evtl. als Ausländer oder Staatenloser bei der vorgenannten Behörde gemeldet, so daß auf diese Weise der derzeitige Wohnsitz festgestellt werden kann.

Mit vorzüglicher Hochachtung
Im Auftrag

E. Wittek
Abteilungsleiter

1979-10-03

Departementsrådet Hirdman

Utrikesdepartementet

152

INKOM UD		
1979-10- 5		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	Eu I

Generalkonsuln Lutz om Raoul Wallenberg
(2 bil.)

Broder,

Som ett litet resultat av den ökade internationella uppmärksamhet som på senare tid ägnats Wallenbergs öde kontaktades ambassaden här förleden av en äldre f d journalist i Basel, Norbert Perrin, som sade sig ha material om Wallenberg att bidra med. Han har sedemera besökt mig på ambassaden.

Det framgick därav att Perrin, som inom parentes sagt gjorde ett ganska åldersmärkt intryck, själv hade ett förflutet inom den österrikiska motståndsrörelsen. Han hade upprätthållit kontakt med Simon Wiesenthal i Wien, varvid han bl a - av allt att döma förgäves - sökt engagemang inom ramen för dennes spaningsaktiviteter. Det företedda Wallenberg-materialet bestod i huvudsak av en rad tidnigssklipp från senare år, till stor del just ur Wiesenthals nyhetsbulletin.

Dessutom medförde han emellertid en bandinspelning av en intervju som han för Wiesenthal för några år sedan gjorde här i Bern med den sedemera avlidne schweiziske generalkonsuln i Budapest under krigsåren, Karl Lutz. I ett inledande avsnitt av inspelningen kommenterar Lutz Wallenbergs verksamhet och erinrar sig hur han till sist - möjligen som den siste västeuropéen - mottog ett avskedsbesök av Wallenberg under rysk eskort innan denne försvann.

Ehuru Lutz själv i intervjuen uppger att han redan tidigare besökts och utfrågats av ett svenskt TV-team, kan möjligen denna ha något intresse som komplement till Wallenberg-dossieren.

./.

Jag insänder därför härmed en avspelning av bandet samt en utskrift av det närmast relevanta avsnittet.

Nils G. Revelius

Utskrift av ljudband med intervju av förre schweiziske generalkonsuln i Budapest Lutz (tillhörigt herr Norbert Perrin, Basel).

Es handelt sich in aller erster Linie über die Sache Raoul Wallenberg.

Sehr geehrter Herr Wiesenthal. Es freut mich Ihre Grüsse zu bekommen durch Herrn Perrin. Wir sitzen hier in einem ruhigen Mileu und schauen zurück in die Zeiten, die einmalig waren. Es waren bereits die Fernsehleute von Schweden einmal bei mir und haben sich erkundigt über das Schicksal Wallenbergs und was ich über ihn weiss, denn ich bin einer der wenigen Ueberlebenden, die davon Kenntniss haben. Ich habe Wallenberg sehr geschätzt charakterlich und es ist sehr traurig, dass er nicht mehr am Leben ist. Wir haben zusammen gearbeitet in Budapest und waren oft an den Sitzungen im Aussenministerium und er hat eben getan was er konnte. Er hatte den Vorzug, dass er nur sich mit Jüdenrettungen befassen konnte, während dem ich zehn Gesandtschaften übernehmen musste und diese Jüdenrettungen, die ich versucht habe durchzuführen, nur in Nebenamt ausführen musste. Ich bin vielleicht der Letzte, der Wallenberg gesehen hat. Er kam zu mir an einem Morgen und sagte: Na, jetzt verabschiede ich mich. Ich gehe jetzt nach Hause. Ich habe bei den Russen übernachtet, im russischen Hauptquartier und sie waren sehr nett zu mir. Ich weiss aber nicht, ob ich ihr Freund oder ihr Gefangener war. Nun haben sie mir einen Wagen und Chauffeur zur Verfügung gestellt mit einem Begleiter. Und sagte: Jetzt fahre ich nach Debrecen und in Debrecen werde ich dann meine Leute finden, von der Gesandtschaft in Moskau. Leider ist er verschwunden. Man hat nichts mehr gehört seither und sein Chauffeur, den ich auch gut kannte, ist nicht zurückgekommen. Herr Wallenberg hat grossen Mut gezeigt. Ich habe noch bewundert wieviel er gerettet hat. Das ist schätzungsweise das weiss ich nicht. Auf das kommt es ja gar nicht an. Er ist oft im Josefstädter-Bahnhof, hat die Evakuierung angeschaut und zweimal ist er in die Züge hinein und hat die schreienden Frauen, die ihm Schutzbriefen entgegenstreckten, herausgezogen und hatte Nazis gesagt: Bitte, diese stehen unter Schutz der Schwedischen Gesandtschaft und ihr habt kein Recht sie mitzunehmen. Das hat ihm beinahe den Tod eingebracht aber er hat es getan.

- - - - -

1979-10-05

*Bil. 1. kbl.
Lifland-Wallen
Wien*

JA

STRÄNGT FÖRTROLIG

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg

Som bekant skall justitiekanslern till regeringen avge rekommendationer om vilka delar av aktmaterialet i UD:s arkiv rörande Raoul Wallenberg, som kan offentliggöras. Dessa rekommendationer skall tjäna som underlag för regeringens ställningstagande i frågan om offentliggörandet (Regeringsbeslutet 1978-09-21 bifogas). Det rör sig nu inte om utgivandet av en ny vitbok. De delar av aktmaterialet, som enligt regeringens beslut blir offentliga handlingar, kommer att fotokopieras och göras tillgängliga genom arkivets försorg.

En första del av handlingarna, omfattande tiden 1944-1949, beräknas kunna offentliggöras vid kommande årsskifte, varefter det senare materialet fram till en ännu ej bestämd tidpunkt följer i en andra omgång. Gränsdragningen vid 1950 beror delvis på praktiska skäl - handlingarna från 1950-talet utgör huvuddelen av hela aktmaterialet och genomgången blir mera tidskrävande. Härtill kommer att handlingarna från 40-talet vid offentliggörandet kommer att vara mera än 30 år gamla och en i vissa länder tillämpad tidsgräns för sekretessbelagt material är därmed passerad.

Många utländska regeringar och myndigheter berörs på olika sätt i detta arkivmaterial. Det har i stor utsträckning förekommit att upplysningar tillhandahållits under uttryckligt förbehåll om sekretess eller i sådana former att förtrolighet varit underförstådd. I andra fall har efterforskningsarbete på svensk sida bedrivits i andra länder utan att myndigheterna där varit underrättade. Ibland har det då rört sig om harmlösa

kontakter med enskilda personer, men verksamheten har också kunnat anta systematiska, mer eller mindre polismässiga former.

Avsikten är att innan aktmaterialet blir offentligt ett kontakttagande skall ske med utländska regeringar, som berörs i handlingarna. Formen för detta kontakttagande blir självfallet beroende av materialets art i varje särskilt fall.

Justitiekansliern har ännu ej avgivit sina rekommendationer och något ställningstagande från regeringens sida föreligger alltså icke. Det är därför ännu ej möjligt att fastställa hur respektive utländska regeringar skall notifieras och vilka konkreta frågor som därvid eventuellt kan behöva upptas.

Emellertid kan det vara lämpligt att redan på detta stadium ge vederbörande regeringar en förhandsorientering om det avsedda offentliggörandet. Detta bör ske muntligt på generalsekreterare- eller polchefsnivå i resp. utrikesministerier. I orienteringen bör ingå följande:

- 1) I mån av behov en redogörelse för Wallenbergs uppdrag i Budapest, hans försvinnande och det efterforskningsarbete, som alltsedan dess bedrivits.
- 2) Vid två tillfällen, 1957 och 1965, har vitböcker publicerats i ärendet men största delen av det mycket omfattande aktmaterialet i UD:s arkiv rörande Wallenbergs verksamhet i Budapest, hans försvinnande och försöken att skapa klarhet om hans öde och få honom återbördad till Sverige är alltså sekretessbelagt.
- 3) Svenska regeringen har ansett det vara ett starkt intresse för Wallenbergs anhöriga och för den svenska allmänheten att i så stor utsträckning som möjligt få kännedom om vad som förekommit i detta ärende. Den har därför i princip beslutat att göra handlingarna i UD:s arkiv rörande Raoul Wallenberg offentliga.

4) En sovring av materialet utförs nu i syfte att från offentliggörandet undanta sådana handlingar som alltjämt skall ligga under sekretess. Därvid beaktas särskilt internationella hänsyn. Efter den långa tid som gått torde en stor del av handlingarna få bedömas som inte särskilt känsliga. I flera fall bör dock sekretessen bibehållas.

5) För den händelse att tveksamhet skulle uppstå ifråga om handlingar, i vilka anställningslandet på något sätt berörs, skulle man på svensk sida sätta värde på att få återkomma för konsultation.

för kändedom

79-10-06

*Tog emot Kupperman
19/10
li 82*

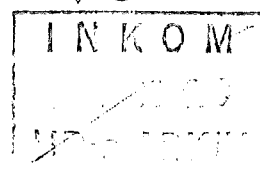
Héléna,

Bifogade brev inkom fredag kväll till UD och öppnades av
Vakthavande tjänsteman på Komm Sekt. Vid samtal med Kjell
Holm framkom att det inte var hans "bord" men att Héléna
Bothorp skulle ha originalet ^{med} ~~och~~ en kopia till Carlgren,
Dok Enh. vilket ordnats härifrån.

Hilsen

Christ Björk

Christer Björk
Komm Sekt

Fred Kupferman, 6, rue Rameau
75002 Paris
Tel. 296 52 43

Paris le 3/10/79

Monsieur
Kjell Holm

Gustav Adolfstorög 1 Bos 16-121
103-23 Stockholm

Cher Monsieur,

A la suite de l'entretien téléphonique que vous avez eu le 19/9/79 avec Madame Birgitta Eglund, correspondante parisienne du Dagens Nyheter, au sujet de l'affaire Wallenberg, je me permets de vous signaler que mon éditeur, Jean-Pierre Ramsay, me demande de prendre en Suède tous les contacts nécessaires à la réalisation de notre ouvrage: "Le Dossier Wallenberg" (à paraître dans le premier semestre 1980). Il a été convenu le 2 octobre que l'ouvrage serait rédigé par le journaliste de l'Express Jacques Derogy, avec ma collaboration: je suis en effet spécialisé, à la Sorbonne, dans le secteur de l'histoire contemporaine et je m'intéresse depuis longtemps au drame de Raoul Wallenberg.

Mes obligations universitaires me contraignent à choisir pour ma venue à Stockholm la période qui s'étend du jeudi 18 octobre au jeudi 25 octobre. Pendant cette semaine, il me faudrait rencontrer un certain nombre de personnalités suédoises capables de guider notre enquête. De mes entretiens à Paris, il ressort que le Comité Wallenberg a été reconstitué: malheureusement, je n'ai pas d'adresse qui me permettrait de prendre contact. Serait-ce abuser de votre courtoisie que de bien vouloir annoncer ma venue au Comité Wallenberg, pour un rendez-vous immédiat. Je serais heureux de pouvoir vous rencontrer dès que vos obligations vous le permettront, car le concours du ministère des Affaires étrangères est absolument capital pour étayer la documentation de cet ouvrage.

Il m'a été conseillé de rencontrer les personnalités dont les noms suivent:

Guy von Dardel et Nina Lagergren
Per Anger, Ingmar Lindmarker, Jan Lundvik, Göran Lundström et Harald Wigforss.

Pourriez-vous faciliter mes démarches en prenant pour moi des rendez-vous avec ces personnes et toutes autres qui vous paraissent liées à l'affaire Wallenberg, de manière à ce que je puisse

utiliser au mieux le temps de ce séjour. Il m'est malheureusement impossible de régler de Paris le problème des contacts et je me permets de faire appel, sur le conseil des journalistes suédois que j'ai rencontrés ici, à l'efficacité de votre service. Les entretiens peuvent se dérouler en français ou en anglais, à la convenance de mes interlocuteurs.

Il va sans dire que j'apporte le projet que nous avons élaboré, qui sera remanié en fonction des renseignements recueillis et notamment des archives diplomatiques. Je crois savoir qu'une nouvelle série de documents relatifs à l'affaire Wallenberg va être publiée par votre gouvernement et qu'une possibilité d'accès à ces pièces nouvelles pourrait être ménagée. Il est improbable que je puisse revenir de votre pays avec l'ensemble de la documentation nécessaire, d'autant que des problèmes de traduction se posent. C'est pourquoi nous souhaitons être aidés dans le choix d'un collaborateur suédois qui pourrait, après mon passage, me faire parvenir éventuellement les traductions des documents essentiels à la compréhension de cette affaire et des éléments nouveaux, s'il s'en présentait entre temps.

Je me rends bien compte que notre maison d'édition vous demande beaucoup d'intérêt et de compréhension pour la tâche difficile qu'elle a entreprise. Notre justification se trouve dans l'objet de notre recherche. Dès qu'il a pris connaissance du dossier que j'ai constitué sur le cas de Raoul Wallenberg, Jean Pierre Ramsay a pris la décision de tout faire pour que ce dossier, si mal connu du public français, devienne un livre qui puisse sécouer l'opinion dans notre pays et au-delà de nos frontières. L'appui de grands journaux pourra sans doute être obtenu en temps utile.

Je serai à partir de 13.00 h le jeudi 18 octobre à l'hôtel Stockholm 1, Norrmalstorg, City-Center 11 146, Tel. (08) 221 320, Telex 10.496 et mon séjour en Suède s'achèvera le 24 octobre, dans la matinée-soirée.

Dans l'attente de votre réponse et de rencontres dont dépend l'intérêt de ce travail, je vous prie de croire, cher Monsieur, à mes sentiments cordiaux.

Fred Karpman

SVERIGES AMBASSAD

MADRID

1979-10-05

1979-10-05

Överlämnas till kabinetts-
sekreteraren Leifland, ut-
rikesdepartementet, för

Kännedom.
Vannar Nels
Lennart Petri

Justitiekansler Gullnäs

Riddarhuskajen 5

Fack

103 10 STOCKHOLM

P 2 En I

RECEIVED
-10 OKT 1979
UD

acj

Broder,

Vid vårt samtal i går om Wallenberg-affären glömde jag nämna
en sak.

I de dokument som skall offentliggöras figurerar jag ju på
åtskilliga ställen. Det kan tänkas att pressen ställer frågor
till mig. Eftersom mer än 30 år förgått sedan jag såg dessa
dokument, kan jag behöva friska upp mitt minne och, i före-
kommande fall, därutöver konsultera mina dagboksanteckningar.
Jag skulle därför sätta värde på att i god tid före offent-
liggörandet få del av samtliga de dokument som avses offent-
liggöras.

Lennart Petri
Lennart Petri

P.S. Hela augusti månad 1953 befann jag mig i Sverige på
semester vilket är anledningen till att jag inte erinrade
mig något om affären Hellmann.

LD

HILEL (GILEL) STORCH

NORR MÄLARSTRAND 18
STOCKHOLM

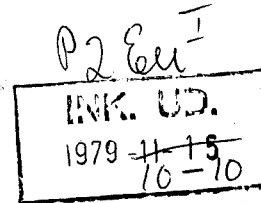
Sweden

TELEFON 52 81 50
TEL.-ADR. STORCHGIL

112 20

7 Oct., 1979

World Jewish Congress
15 East 84th Street
NEW YORK 28, N.Y.

ag
79-11-16
L
Dear Sirs,

With reference made to my letter of Oct. 19, 1979 and my Memo regarding Raoul Wallenberg I want to make the following addition.

Unfortunately I cannot find all documents concerning Wallenberg. I think that the Congress has committed them to Mrs. Jachil for JAD WESHEM.

Seeing that I have heard now that the Russian president Kalinin should have passed away in 1946, I presume that Berkowitz made his journey to Russia in 1945 and then visited Kalinin. Owing to this, Berkowitz' journey has no connection with the decision at the key people conference in New York in 1947 about interventions.

From various sources we have received information that Wallenberg was alive in 1946 and 1947.

Once again I beg you to investigate when Berkowitz made his journey to Russia. As to my instinctive opinion Wallenberg is not alive and I cannot understand why the Russians haven't informed when he died and where he is buried.

I am looking forward to your answer.

Sincerely Yours

G. Storch

Meddelas Karlén i
 Wilhams Tel mör och
 Mulle i mör och
 SH 87

Departementsrådet Hirdman

Utrikesdepartementet

412

INKOM UD		
1979-10-11		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	E. I

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet

Broder,

I anslutning till mitt handbrev den 1979-10-02 angående Horst-Theodor Mulle får jag meddela att även Röda Korsets efterforskningar hos tyska centralregistret för utlänningar givit negativt resultat. Röda Korsets förmodande - vilket framfördes muntligt - är att Mulle av obekant anledning "gått under jorden". Vi väntar fortfarande på svar från Einwohnermeldeamt i Frankfurt, men även det torde bli negativt.

Måga hälsningar
 Tjänare

Lohn

John Wingstrand

CHM

Le Petit Bien
Boîte postale 14
45320 Courtenay
France

12/10

tél : 38 6 94 33 24

61 hr

Stockholm, le 12 octobre 1979

RECEVUTRIKES DEP.		
BARS 226/274		
1979-10-15/12		
1.13. P	Gib 2	Eli 4

Wallenberg -
arkivat

Monsieur le Directeur,

Permettez-moi d'abord de vous remercier bien sincèrement de l'accueil que vous m'avez réservé au cours de mon séjour à Stockholm.

Comme convenu, je vous communique mon adresse en France, et dois-je vous dire que j'attends avec énormément d'impatience et d'intérêt les photocopies des archives Wallenberg que vous aurez l'amabilité de me faire parvenir par l'intermédiaire de votre ambassade à Paris. Le plus simple serait que votre ambassade me prévienne dès que les documents seront en sa possession et que j'aie les chercher.

En vous réitérant mes remerciements, je vous prie d'agréer, Monsieur le Directeur, l'expression de ma considération distinguée.

Gilbert Joseph

Monsieur le Directeur Sven Hirdman
Kungl. Svenska Utrikesdepartementet
Stockholm

SVERIGES AMBASSAD

1979-10-09

TEL AVIV

Departementsrådet
Sven Hirdman

UTRIKESDEPARTEMENTET

190

INKOM UD		
1979-10-12		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	En I

Raoul Wallenberg
(1 bil)

Broder,

./.

För Din information insänds härmed en artikel om Wallenberg ur kvällstidningen Yedioth Achronoth den 2 oktober 1979. Artikelförfattaren har inte varit i kontakt med oss - det tycks vara Shifrin som givit vederbörande uppslaget.

Håkan Wilkens

Välkomna!

Håkan W.

P 2 Ew I
Paul

אסיר ציון לשעבר: ואלנברג היה בחיים גם אחרי שהסובייטים הודיעו על איתו בכלא

אברהם שיפריין: שלטונות ברית המועצות שיקרו
כאשר טענו שהדיפלומט השבדי אינו בחיים — מפני
ש-5 שנים לאחר מכן, כשהייתי במחנה עבודה,
שמעתי מאסירים שראוהו כמו עיניהם במחנה אחר

אברהם שיפריין

דיפלומט שוודי בשם ראול, עימו
קיימי קשר רופף כאשר נשלחו יחד
שם לעבודות שונות.
אחרי עלותו ארצה, פגש שיפריין,
בשנת 1971, בעולה חדש מברית
המועצות, אשר עשה שנים רבות
במחנות העולה, יאפים משינסקי.
סיפר אף הוא על אותו מחנה באי
ווראנגל ועל השוודי ראול וואלנברג
המוחזק בו. הוא אף הכריח מכתב
לואלנברג וקיבל ממנו תשובה.
מושינסקי, שהיה בבדפשט כאשר
נעצר הדיפלומט השוודי, ידע את
כל הפרשה, ומסר לשיפריין פרטים
מדויקים.

תיאור וזיהוי

שיפריין המשיך לחקור, והעלה מיד
דע נוסף. בשנת 1974 הגיע לישראל
צוות של הטלוויזיה השוודית כדי
לראיין אותו; זמן קצר אחרי אותו
ראיון קיבל שיפריין מכתב מהונגרי
גולה אשר, אישר כי ראה את וואל-
נברג לפני שנים אחדות במחנה
ציטה, ליד אגם בייקאל, שבגבול
מונגוליה. לפי התיאורים זיהתה אימו
של וואלנברג את בנה מעל לכל ספק.
לפני כשלוש שנים, התגלגל לידיו
של שיפריין טקסט מעיתון מקומי קטן
בעיר שדה ברומניה, ובו סיפורם של
שלושה קצינים רומניים, שהוחזקו ב-
משך 25 שנים במחנות בברית המוע-
צות. השלושה סיפרו כי הם היו כלור
איש יחד עם וואלנברג, במחנה צי-
טה, ליד אגם בייקאל.
שיפריין שיגר לרומניה שליח מיד,
חד, אשר מצא את אחד הקצינים,
אלא שהאיש סירב למסור פרטים.
מפני שנעצר לחקירה אחרי שהופיע
הסיפור בעיתון המקומי, והייתה שרא
להפיץ עוד שמועות ושקרים.

לא כאורח

"מכל אלה ומהמידע שנמסר רק
בשמועות האחרונים, ברור לי כי וואל-
נברג הי' עוד שנים רבות בברית
המועצות, אחרי שמוסקבה טענה כי
הוא מת — ואולי הוא אף חי עד עצם
היום הזה". קובע שיפריין.
מכל מקום, אם אמנם חי האיש
האמין הזה, אשר הטחנן בהצלח
ברבות יהודים בבדפשט, הרי הוא
כיום בן 66.

הוא היה בן 32, כאשר, ב-17 בי-
ינואר 1945, נלקח ימשהו של המרשל
מלינובסקי, המושל הסובייטי של בור-
דפשט שנכבשה מידי הנאצים, כאשר
באה מכונית ה-ג.ק.ו.ד. לקחת אור-
חו מביחו. אמר וואלנברג לדידינו:
...אני ניסע אל מרשל מלינובסקי,

נאח נח קריגה,
כתב "דיעות אחרונות"

פרשת ראול וואלנברג — הדיפלומט
השוודי, אשר נעלם בברית המועצות
עצות בשהי' מלחמת העולם השנייה,
מסרבת "למות" בשבוע שעבר היא
זקרה את ראשה מחדש וגרמה שוב
למשכר ביחסי מוסקבה-שטוקהולם.
כפי שכבר אירע פעמים מספר בי-
אותן 34 השנים שחלפו מאז נעצר
וואלנברג בבדפשט על ידי ה-
ג.ק.ו.ד. (כיום — ק.ג.ב.), דרשה
ממשלת שוודיה הבהרות משליטי ה-
קרמלין; ודחתה על הסף את ה-
הסבר של מוסקבה כאילו מת וואל-
נברג בכלא, עוד בשנת 1947.

"זה שקר!", טענו שרי ממשלת
שוודיה וקורבי המשפחה של הדיפלומט
לומט הנעדר, הם ביססו את עמדתם
על העובדה שמספר אסירי ציון ראו
את וואלנברג בעת שהותם במחנות
הכפייה השונים, וכאשר שוחררו מי-
הרו לספר על כך.

האומנם הי' עדיין אותו שוודי
חסיד-אומות העולם, מצילים של רבי
בתי יהודים בבדפשט בשנות ה-40?
אברהם שיפריין, אסיר ציון שעשה
15 שנים במחנות, בבתי כלא ובגלות
סיביר, משיב בחיוב וללא היסוס על
שאלה זו. "אמנם", מוסיף שיפריין,
הידוע כאחד המומחים לענייני מח-
נות ובתי כלא בברית המועצות,
האמת היא שאיני יודע אם הוא חי
גם כיום; אך ברור לי כי עד לאמצע
שנות ה-70 היה וואלנברג בחיים. אין
ספק ששלטונות מוסקבה שיקרו בי-
עבר מספר פעמים כאשר טענו ש-
וואלנברג מת. שכן, בשנת 1962 —
חמש שנים אחרי שטענו מנהיגי ה-
קרמלין דאז באוזני ראש ממשלת
שוודיה כי יש להכחיד למותו — אני
עצמי שמעתי על הימצאו באחד ה-
מחנות.

ד"ש מווראנגל

המקרה אירע כאשר היה שיפריין
באחד המחנות הרבים המרכיבים את
"השלכות-מורדוביה". למחנה זה
הגיעו אסירים פליליים שבאן ממחנה
שעד אז לא ידע שיפריין על קיומו
— מחנה באי ווראנגל, בים הקרח
הצפוני, כמה מאות קילומטרים מ-
מיצר ברינג שבין אלסקה וברית-
המועצות. אסירים אלה סיפרו על
שלושה מחנות (וגם על שדות העופה
ובסיסי טילים תת-קרקעיים) באותו
אי נידח, כשאחד המחנות, הסודי ו-
השמור ביותר, מיועד לאסירים פור-
ליטיים חשובים, כגון גנרלים, ודיפל-
ומטים פאשיסטיים וכדומה.
במחנה זה — סיפרו — הוחזק גם

Translation

YEDIOTH ACHRONOTH - 2.10.79.

FORMER PRISONER OF ZION: 'WALLENBERG WAS ALIVE ALSO AFTER THE SOVIETS INFORMED OF HIS DEATH IN PRISON'

Abraham Shifrin: "The Soviet Authorities lied when they said that the Swedish Diplomat was not alive - because five years later, when I was in a labour camp, I heard from prisoners who had seen him with their own eyes in another camp.

by Noah Klueger

The Raoul Wallenberg affair - the Swedish Diplomat who disappeared in the Soviet Union at the end of World War II - refuses "to die". Last week it raised its head again and caused a further crisis in Moscow - Stockholm relations.

As it did several times during those 34 years that have passed since Wallenberg was arrested in Budapest by the N K V D (today: KGB), the Government of Sweden has again asked clarifications from the Kremlin rulers and has rejected outright Moscow's "explanation", that Wallenberg had died in prison in 1947.

"This is a lie", claimed the Ministers of the Swedish Cabinet and members of the missing diplomat's family. They based themselves on the fact, that a number of "Prisoners of Zion" had seen Wallenberg during their imprisonment in various concentration camps. When they were released, they hastened to tell about it.

Indeed, is that Swede, that righteous gentile, rescuer of thousands of Jews in Budapest in the forties, still alive?

Abraham Shifrin, a prisoner of Zion, who had spent 15 years in camps, in prisons and in Siberian exile, replies to this question with an unhesitant "YES". "Except" adds Shifrin, who is known as an expert on camps and prisons in the Soviet Union, "the truth is, that I do not know whether he is still alive today, but I am positive that until the middle of the seventies, he was alive. There is no doubt, that Moscow lied several times in the past, when it claimed that Wallenberg was dead. Because in 1962 - five years after the Kremlin leaders had told the Swedish Premier that they had proof of Wallenberg's death - I myself had heard that he was in one of the camps".

Greetings from Wrangel

It happened when Shifrin was in one of the camps that compose "The Mordova Complex". Criminal prisoners had arrived there from a camp about the existence of which Shifrin had not known until then - a camp on the Island Wrangel. several hundred kilometers from the Bering Gulf between Alaska and the Soviet Union. These prisoners told about three camps (and also about airports and underground missile bases) on that God-forsaken island, one of which, the most secret and the most guarded, was destined for important political prisoners, like fascist generals and diplomats etc.

In that camp - they said - there was also a Swedish diplomat by the name of Raoul, with whom they had had loose contact when they were sent off to various kinds of work.

After his immigration to Israel, Shifrin met in 1971 a new immigrant from the Soviet Union who had spent time in camps for many years. That immigrant, Yafim - Mushinsky, also told about that camp on the Island of Wrangel, and about the Swede Raoul Wallenberg, who was an inmate of it. He had even smuggled a letter to Wallenberg and received a reply from him.

Mushinsky, who had been in Budapest when Wallenberg was arrested, knew the whole story and gave Shifrin exact details.

Description and Identification

Shifrin continued to investigate and came up with further information. A Swedish television team came to Israel in 1974 in order to interview him. A short time after that interview, Shifrin received a letter from an exiled Hungarian, who confirmed that he had seen Wallenberg a few years before in the "Chitta" camp, near the Baykal Lake on the border of Mongolia. Wallenberg's mother identified her son by these descriptions beyond any doubt.

Some three years ago, Shifrin came upon a clipping from a local newspaper in a provincial town in Rumania, which told the story of three Roumanian officers, who had spent 25 years in camps in the Soviet Union. The three said that they had been imprisoned together with Wallenberg in the "Chitta" camp.

Shifrin dispatched a special messenger to Roumania, who found one of the officers, but the man refused to give details, because he had been arrested for investigation after the story had appeared in the newspaper, and he had been warned "not to spread rumours and lies any more".

Not as a Guest

"From all this and from the information obtained in recent weeks, it is clear to me that Wallenberg was alive in the Soviet Union for many years after Moscow had claimed that he was dead - and perhaps he is still alive today", Shifrin says.

At any rate, if that brave man, who had risked his life to save thousands of Jews in Budapest, is alive today, he is now 66 years old.

He had been 32, when on the 17th January 1945, he was taken to the headquarters of Marshal Malinowsky, the Soviet Governor of Budapest, conquered from the Nazis. When the NKVD car drew up to take him away from his home, Wallenberg said to his friends: "I am going to Marshal Malinowsky, I do not know whether I am going as a prisoner or as a guest".

It is clear today, that he did not go there as a guest.

John Wallberg

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd Grupp Mål

46

P2 Eu I

Ambassadören Nyström
Ambassaden
ANKARA

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

./.

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av turkiska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Det tycks endast vara i ett par handlingar från 1950-talet, som upplysningar från turkiska ministeriet eller polismyndigheter förekommer.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ av kurer

☐ uti kurer

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändnings datum

Sign

Arkivexemplar

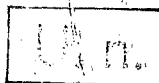
1979-10-52

Avd Grupp M&I

51

P2 Eli I

Ambassadören Ohman
Ambassaden
ATEN

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av grekiska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

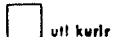
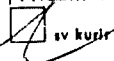
Några få handlingar berörande Grekland förekommer under 1950-talet. Härtill återkommer vi senare.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

Avsänds datum

Sign

Arkivexemplar

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

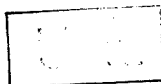
1979-10-19

Avd Grupp Mål

58

P25u I

Ambassadören Nilsson
Ambassaden
BERN

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av schweiziska vederbörande.

Värdefulla bidrag till efterforskningsarbetet har lämnats från schweizisk sida såväl under 1940-talet som senare. Jag skall återkomma härtill.

Fotokopior av handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifyller av postexp

Avsändt med

☒ sv kurr

☐ ut kurr

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

1979/10/19

Tw

Arkivexemplar

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

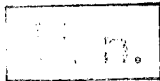
1979-10-12

Avd Grupp Mål

159

P2.6u I

Ambassadören Backlund
Ambassaden
BONN

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningsrapporter efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

./.

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av tyska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Förbundsrepubliken berörs i ett stort antal av de senare handlingarna, särskilt under 1950-talet, då efterforskningsarbetet bedrevs i nära samarbete med det tyska Röda Korset "Suchdienst" och stor hjälpsamhet visades från tysk sida. Härtill får vi återkomma.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylls av postexp

Avsänd med

☒ sv kurt

☐ utt kurt

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändningsdatum

Sign

Arkivexemplar

1979-10-12	Avd	Grupp	M&I
73			P2 Eu I

Ambassadören von Dardel
Ambassaden
BRYSSEL

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av belgiska och luxenburgiska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

I det senare materialet förekommer några handlingar från 50-talet om hjälpsamhet från belgisk och vid ett tillfälle även luxenburgisk sida. Härtill får vi återkomma.

Fotokopior av handlingarna kommer i sinom tid att tillställas Dig. Vid något besök i Stockholm kan Du även dessförinnan ta del av materialet här.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ tv kurir

☐ uti kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsända datum

10/10/79

Slut

9

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd Grupp M&I

63

P. 2. 6. 1

Ambassadören Hasslev
Ambassaden
HAAG

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av nederländska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Beträffande handlingarna från tiden efter 1949 får vi återkomma.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ tv kurt

☐ utl kurt

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändningsdatum

Sign

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd Grupp Mål

94

P2 Eui I

Ambassadören Sundfeldt
Ambassaden
HELSINGFORS

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av vederbörande i andra länder än Finland.

För Ditt anställningsland gäller ju vad som överenskomms vid mitt samtal med Korhonen den 22 september förra året, att jag skulle återkomma till detta.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänd med

sv kurt

utl kurt

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

Sign

13/10/79 2

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd Grupp M&I

184

P2 Eu I

Ambassadören Lind
Ambassaden
LONDON

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av brittiska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

I det senare materialet, som blir offentligt i en andra omgång, förekommer en del förtroliga upplysningar, som vid några tillfällen lämnats av engelsmännen. Härtill får vi återkomma.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifyller av postexp

Avsändt med

sv kurlr

ull kurlr

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

Sign

15/10/79

Arkivexemplar

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

1979-10-22

Avd Grupp Mål

87

P2En I

Ambassadören Petri
Ambassaden
MADRID

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

./.

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av spanska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som anses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Bland handlingarna från 1950-talet finns några få, i vilka förekommer förtroliga upplysningar från spanskt håll.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifyller av postexp

Avsänd med

☒ av kurler

☐ uti kurler

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändningsdatum

Sign

10/10/79

Arkivexemplar

1979-10-12

79	Avd Grupp M&I P2 Gu
----	------------------------

Ambassadören Hagen
Ambassaden
KÖPENHAMN

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av danska vederbörande.

Det är endast några få handlingar på Wallenberg-dossierna som berör Danmark. Till dem får vi återkomma.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurlr

☐ ull kurlr

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsända datum

Sign

Arkivexemplar

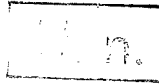
1979-10-12

Avd Grupp Mål

102

P2Eu^I

Ambassadören Kellberg
Ambassaden
OSLO

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närskutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av norska vederbörande.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm,

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurlr

☐ utl kurlr

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

[Handwritten signature]

Arkivexemplar

1979-10-12	Avd Grupp M&I
139	P2Eu ^I

Ambassadören Åström
Ambassaden
PARIS

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg (1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av franska vederbörande.

Frankrike berörs inte alls i det tidiga material, som avses bli offentligt vid stundande årsskifte, och endast i mycket begränsad omfattning i de senare handlingarna. Jag återkommer om detta.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ telex

☐ uti kurlr

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

Arkivexemplar

1979-10-27

Avd Grupp Mål

93

P 29u I

Ambassadören Lewenhaupt
Ambassaden
ROM

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

./.

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av italienska vederbörande.

Som Du erinrar Dig ingick i den första vitboken om Raoul Wallenberg en utsaga av den italienske diplomaten de Mohr. Därutöver finns på dossiern endast några få handlingar, som har beröring med Italien.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ av kurir

☐ uti kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändningsdatum

Sign

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd Grupp Mål

48

P2 9u I

Ambassadören Örn

Ambassaden

TEL AVIV

Örn.

Pal

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av israeliska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Beträffande handlingarna från tidäga efter 1949 skall vi återkomma.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ av kurer

☐ uti kurler

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändt datum

Sign

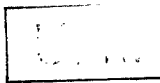
15/10/79 2

Arkivexemplar

1979-10-12

Avd	Grupp	Mål
63		P25u I

Ambassadören Odevall
Ambassaden
TOKYO

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av japanska vederbörande.

Ditt anställningsland berörs inte alls i det material som avses bli offentligt i en första etapp vid stundande årsskifte.

Upplysningar från japanskt håll förekommer i några få handlingar från 1950-talet. Vi återkommer därom.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig. Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurlr

☐ utl kurlr

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

Arkivexemplar

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

1979-10-17

219	P2	Avd	Grupp	Mål
-----	----	-----	-------	-----

Ambassadören Wachtmeister
Ambassaden
WASHINGTON

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

./.

I närslutna PM finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av amerikanska vederbörande.

En del av det amerikanska materialet på Wallenberg-dossiern utgörs av handlingar, som redan är "declassified" på amerikansk sida och som vi fått från State Department. De utgör alltså inget problem men vi skall naturligtvis underrätta amerikanerna innan handlingarna görs tillgängliga här. Härtill skall jag återkomma liksom till annat material, i vilket USA berörs, så snart JK lämnat sin rekommendation.

Fotokopior av de handlingar, i vilka Ditt anställningsland berörs, kommer att tillsändas Dig, Du kan naturligtvis också ta del av materialet här, om Du dessförinnan skulle komma till Stockholm.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ av kurir

☐ uti kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändningsdatum

Sign

Leifland/ars
ex t
Jödahl
Hirdman

Arkivexemplar

1979-10-12

Dnr

Avd

Grupp

Mål

79

P2 Eu I

Ambassadören Wollin

Ambassaden Wien

U. n.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(3 bil.)

Broder,

./.

I närslutna promemoria finner Du en kort redogörelse för läget inför offentliggörandet av UD:s handlingar om Raoul Wallenberg samt några punkter för en förhandsorientering av vederbörande i berörda länder.

Österrike berörs i en rätt stor del av detta arkivmaterial, särskilt under 1950-talet i samband med att krigsfångar återvände från Sovjetunionen. Beskickningen hade nära samarbete med de österrikiska myndigheterna, som visade stort tillmötesgående och själva medverkade på olika sätt i efterforskningsarbetet. Detta bestod främst i att uppspåra och utfråga personer, som nämnts under andra förhör eller som under sin fångenskap vistats i läger eller fängelser, vilka ansågs vara av särskilt intresse. De österrikiska myndigheterna hjälpte till med att lokalisera sådana personer, de överlämnade namnlistor och personuppgifter, ställde polisrapporter till förfogande o.s.v. Samtidigt förekom emellertid även svenska aktiviteter utan kontakt med österrikiska organ, ibland i nog så okonventionella former.

En del av detta aktmaterial kanske inte kommer ifråga för publicering och inte heller för konsultation med österrikarna. Åtskilligt - bl.a. namnlistor och personuppgifter - kan det vara önskvärt att rådgöra med dem om.

Under genomgången av handlingarna har justitiekanslern funnit att hans bedömning skulle underlättas om man hade en allmän föreställning om vilken österrikarnas attityd är i frågor av detta slag. Är de inställda på öppenhet eller är de snarare

./...

Ifylles av postexp

Avsönt med

av kurlr

utl kurlr

luftpost

vanlig post

Avsända datum

Sign

försiktiga och benägna att hålla på sekretess? För att få ett intryck härav tänker han sig att en preliminär sondering skulle kunna göras i Wien i den formen att Du gjorde upp med lämpliga personer om att tillsammans med JK få ett samtal om saken.

./ . ./ .

För att Du själv skall kunna sätta Dig in i ärendet kommer fotokopior av de viktigaste handlingarna berörande Österrike att tillställas Dig. Inledningsvis kan kanske bifogade två P.M. om det österrikiska inslaget i Wallenbergdossiern vara av intresse.

Meningen är nu att så snart JK avgivit sin rekommendation beträffande 40-talsmaterialet de däri berörda länderna skall underrättas om det avsedda offentliggörandet vid årsskiftet. För Ditt anställningslands vidkommande torde detta kunna ske oberoende av tidpunkten för det tillämnade sonderingssamtalet. De papper från 40-talet, i vilka Österrike berörs, förefaller problemfria och är ju över 30 år gamla. Det är för bedömningen av de senare handlingarna som sonderingen skulle vara av värde. Jag skall återkomma om 40-talsmaterialet.

När Du kommit ta del av materialet vore jag tacksam få höra av Dig och givetvis med de kommentarer Du kan ha. Vi får då söka finna en tid, som kan passa alla parter. Du kan väl nu i första hand ett kungabesök framför Dig.

Leif Leifland

1979-10-05

STRÄNGT FÖRTROLIG

Efterforskningarna efter Raoul Wallenberg

Som bekant skall justitiekanslern till regeringen avge rekommendationer om vilka delar av aktmaterialet i UD:s arkiv rörande Raoul Wallenberg, som kan offentliggöras. Dessa rekommendationer skall tjäna som underlag för regeringens ställningstagande i frågan om offentliggörandet (Regeringsbeslutet 1978-09-21 bifogas). Det rör sig nu inte om utgivandet av en ny vitbok. De delar av aktmaterialet, som enligt regeringens beslut blir offentliga handlingar, kommer att fotokopieras och göras tillgängliga genom arkivets försorg.

En första del av handlingarna, omfattande tiden 1944-1949, beräknas kunna offentliggöras vid kommande årsskifte, varefter det senare materialet fram till en ännu ej bestämd tidpunkt följer i en andra omgång. Gränsdragningen vid 1950 beror delvis på praktiska skäl - handlingarna från 1950-talet utgör huvuddelen av hela aktmaterialet och genomgången blir mera tidskrävande. Härtill kommer att handlingarna från 40-talet vid offentliggörandet kommer att vara mera än 30 år gamla och en i vissa länder tillämpad tidsgräns för sekretessbelagt material är därmed passerad.

Många utländska regeringar och myndigheter berörs på olika sätt i detta arkivmaterial. Det har i stor utsträckning förekommit att upplysningar tillhandahållits under uttryckligt förbehåll om sekretess eller i sådana former att förtrolighet varit underförstådd. I andra fall har efterforskningsarbete på svensk sida bedrivits i andra länder utan att myndigheterna där varit underrättade. Ibland har det då rört sig om harmlösa

kontakter med enskilda personer, men verksamheten har också kunnat anta systematiska, mer eller mindre polismässiga former.

Avsikten är att innan aktmaterialet blir offentligt ett kontakttagande skall ske med utländska regeringar, som berörs i handlingarna. Formen för detta kontakttagande blir självfallet beroende av materialets art i varje särskilt fall.

Justitiekansliern har ännu ej avgivit sina rekommendationer och något ställningstagande från regeringens sida föreligger alltså icke. Det är därför ännu ej möjligt att fastställa hur respektive utländska regeringar skall notifieras och vilka konkreta frågor som därvid eventuellt kan behöva upptas.

Emellertid kan det vara lämpligt att redan på detta stadium ge vederbörande regeringar en förhandsorientering om det avsedda offentliggörandet. Detta bör ske muntligt på generalsekreterare- eller polchefsnivå i resp. utrikesministerier. I orienteringen bör ingå följande:

- 1) I mån av behov en redogörelse för Wallenbergs uppdrag i Budapest, hans försvinnande och det efterforskningsarbete, som alltsedan dess bedrivits.
- 2) Vid två tillfällen, 1957 och 1965, har vitböcker publicerats i ärendet men största delen av det mycket omfattande aktmaterialet i UD:s arkiv rörande Wallenbergs verksamhet i Budapest, hans försvinnande och försöken att skapa klarhet om hans öde och få honom återbördad till Sverige är alltjämt sekretessbelagt.
- 3) Svenska regeringen har ansett det vara ett starkt intresse för Wallenbergs anhöriga och för den svenska allmänheten att i så stor utsträckning som möjligt få kännedom om vad som förekommit i detta ärende. Den har därför i princip beslutat att göra handlingarna i UD:s arkiv rörande Raoul Wallenberg offentliga.

4) En sovring av materialet utförs nu i syfte att från offentliggörandet undanta sådana handlingar som alltjämt skall ligga under sekretess. Därvid beaktas särskilt internationella hänsyn. Efter den långa tid som gått torde en stor del av handlingarna få bedömas som inte särskilt känsliga. I flera fall bör dock sekretessen bibehållas.

5) För den händelse att tveksamhet skulle uppstå ifråga om handlingar, i vilka anställningslandet på något sätt berörs, skulle man på svensk sida sätta värde på att få återkomma för konsultation.

Under 40-laget berättades
österrikare i kungärdar endast
enligt flygand:

I december 1946 uppsökte Malling von Maasburg, som berättade att han i ett fångläger Ivanka nära Bratislava fått för sig utpekad en medfånge som skulle vara svensk konsul. Maasburg ritade en skiss över Ivanka. Andra medfångar var en engelsman, Barratt, och en tysk vid namn Bessler.

Det var författaren Vladimir Semitjov, som meddelat UD att han hört om von Maasburg av ungraren Gellert, tidigare knuten till ungerska legationen i Stockholm.

I juni 1947 intervjuades Maasburg av Dagens Nyheter. I tidningens version hade nu M. uppgivit att han träffat W i Czeklis. (Czeklis är ett mindre slott lydande under det större slottet Ivanka nära Bratislava.)

I februari 1947 besökte Malling enligt instruktion sektionschefen Krechler i inrikesministeriet i Wien för att utverka bistånd med efterforskningsarbetet. Krechler lovade undersöka om en av Maasburg omnämnd överstelöjtnant Kurmanovic återvänt från fångenskapen. Detta visade sig ej vara fallet.

I mars 1947 hade konsuln i Baden-Baden (franska zonen i Tyskland), major Husberg, kontakt med en österrikare Eisenhardt von Rothe, vilken enligt ett brev från Imfeld i Internationella Röda Korsöt av ungraren Hodosi uppgivits ha varit fånge tillsammans med Wallenberg i Strasshof vid månadsskiftet april-maj 1945.

Rothe sade emellertid att han där varken sett eller hört talas om W. Han nämnde emellertid andra medfångar: österrikaren baron ^{Hans} ~~xxx~~ Butler-Ziegenberg, en ungersk greve, vars namn han glömt, samt österrikarna speditör Kirchner och Bruno Czermak.

Malling talade med Kirchner, som ej hade något minne av Wallenberg. Kirchner varnade för Czermak, men rådde Malling att söka en advokat Furer. Denne visade sig inte

Har något att
berätta om
Wallenberg.
07

Discussion, memorien

En förhandssondering i Wien av ambassadören,
åtföljd av JK.

En eventuell "preliminär" underhandssondering hos österrikiska vederbörande måste väl få formen av en redogörelse för de svenska efterforskningarna och det samarbete, som förekommit med österrikiska instanser. Redogörelsen bleve ofrånkomligen ganska översiktlig, även om exemplifieringen på vissa punkter ginge i detalj. En sådan flyktig presentation av materialet är naturligtvis otillfredsställande om avgörande detaljer i handlingarna utelämnas. Det kan vara svårt eller omöjligt att bedöma vilka detaljuppgifter, som ur österrikisk synpunkt tillmäts avgörande betydelse. Om man får grönt ljus på grundval av en alltför översiktlig redogörelse nödgas man efteråt underkasta materialet en särskilt sträng censur för att undvika obehagliga konsekvenser i relationerna med Ö.

En begränsning ligger i att ett och annat i materialet kan vara av sådan natur att det inte ligger i svenskt intresse att det blir känt av österrikarna. Vid tveksamhet måste då utslaget bli negativt för att ett framtida beslut ej skall föregripas.

Det följande utgör ett utkast till sammanställning av underlag för en underhandssondering som den av JK tänkta. Emellertid vill jag understryka att ett yttrande av vår ambassadör i Wien förefaller mig vara en ofrånkomlig första åtgärd. En upplaga av det fotokopierade materialet på "länderdossiern" Österrike borde snarast tillställas honom. Helst borde han dessutom ta del av ytterligare material i arkivet.

Efterforskningarna i Österrike bedrevs från början så gott som genomgående i nära samarbete med de österrikiska myndigheterna. Självfallet är dessa kontakter av särskilt intresse för österrikarna inför ett ställningstagande från deras sida.

Kontakten med den österrikiska säkerhetstjänsten upptogs av Malling vid ett besök hos sektionschefen Kreckler i inrikesministeriet i Wien den 30 december 1946.

Denne, liksom senare säkerhetscheferna i Linz och Salzburg, visade stort tillmötesgående och medverkade själva på olika sätt i arbetet. Detsamma gäller chefen för statspolisens andra avdelning Pammer.

Vid besök i Österrike i april 1951 tog även polis-kommissarien Danielsson kontakt med de österrikiska myndigheterna bl.a. Dr. Seidel i inrikesministeriet och säkerhetsdirektören Rossmanit i Linz.

Efterforskningsarbetet i Österrike bestod främst i att uppspåra och utfråga personer, som nämnts under andra förhör eller som under sin fångenskap vistats i läger eller fängelser, vilka ansågs vara av särskilt intresse. De österrikiska myndigheterna medverkade vid lokaliserandet av sådana personer, överlämnade namn-listor och i flera fall personupplysningar, ställde polisrapporter till förfogande samt anordnade även förhör för svensk räkning. Det förekom dock även att från svensk sida kontakter togs utan medverkan av österrikiska organ.

Verksamheten hade under 1940-talet en blygsam omfattning (jfr. särskild redogörelse) men blev under vissa perioder på 1950-talet intensiv, bl.a. då de österrikiska krigsfångarna i större antal återkom från fångenskapen. På senare tid har Österrike endast sporadiskt berörts.

Under första delen av 50-talet var det svenska efterforskningsarbetet i två fall (Vas, även kallad Müller, samt Balcar, även kallad Rohan och Hellman) inriktat på spår, som visade sig vara falska. Det ena av dessa berörde endast delvis Österrike. Det andra föranledde under en längre tid 1953-54 en intensiv aktivitet, som huvudsakligen var förlagd till Österrike. I båda fallen avslöjades de ursprungliga uppgiftslämnarna som skojare.

1) Vas-"spåret".

Uppgiftslämnaren var här en rumän vid namn Vas, som i början av 1951 skrev till svenske inrikesministern och därefter uppsökte svenske sjömanspastorn i Lübeck, till vilken han uppgav att han varit fängslad tillsammans med W i Rumänien. Vas satt i fängelse i Tyskland i olika omgångar, förhördes i franska zonen i Sydtyskland av fransk polis o.s.v. Från ett flykt-ingläger i Salzburg skrev han till beskickningen i Wien. Besöktes i Salzburg av Hammarskjöld och vid senare tillfälle av Belfrage och Hammarskjöld. Danielsson besökte i sammanhanget Österrike. Vas väckte misstänksamhet genom mystiska förehavanden och påståenden om personer och platser i Rumänien, som vid kontroll visade sig delvis vara fria fantasier. Allard aktiv i Rum. Kontakterna och undersökningarna i Österrike i nära samarbete med österrikiska vederbörande, som bl.a. överlämnade en polisrapport (2/10-51) och samrådde med svenska sidan angående avsikten att häkta Vas för bl.a. förskingring.

Den 3/10-51 insände Belfrage en fr. inrikesministeriet erhållen PM om Vas (datum 2/10-51). Österr ville sätta V. bakom lås och bom och frågade om invändning häremot från svensk sida. - svar i ch fr Sthlm 6/10-51, ingen inv. (Vas i arbetsdossiern över "Müller")

2) Hellman-affären

En person, som kallade sig Rohan, dök upp på beskickningen i Paris i september 1953 och fick flyga till Stockholm med anledning av sin historia om att han i fängelse i Tjeckoslovakien träffat en viss "Karl Jakesch", som sagt sig ha träffat W. i Ryssland. Förhördes av Danielsson och gjorde ett så förtroendegivande intryck att han sändes till Österrike på falskt svenskt pass, utställt på "Hellman". Han påstod sig kunna i samarbete med motståndsgrupp i Tj. få Karl J. över gränsen. Efter rekognosering i gränstrakterna - även av Belfrage - gjorde han flera föregivna försök härtill, som av olika skäl "misslyckades". Nytt besök i Sthlm i januari 1954. Nya ansträngningar i Österrike. Hellman sökte även erbjuda agentupplysningar av militärt och ekonomiskt slag. Avslöjades i april 1954 genom att Allard utnyttjade personliga förbindelser i Prag. Hela historien var uppdiiktad. Österrikiska sidan underrättades icke om dessa förhållanden, medan de pågick. Genom sitt goda anseende kunde Belfrage utan närmare upplysningar få österr. visering i falskt svenskt pass för den obefintlige "Karl Jakesch". B. planerade även att smugla "Karl" ut ur Österrike i bagagerummet i sin bil sedan viseringen utlöst.

Efter avslöjandet förhördes "H" (Rohan", rätta namnet Balcar) av Danielsson i Stockholm, varefter förbindelserna med honom avbröts och han avvek ur landet.

En ny akt i denna affär kom, då "H" på sommaren 1954 åter dök upp i Österrike, nu med planer att gifta sig med en svenska, fröken Björnstrand^{del}, dotter till ~~inne-~~
~~havaren~~ av Ri-biograferna.

Kabinettssekreteraren Arne Lundberg orienterade Kreisky om hela affären i slutet av aug. 1954. Polismästaren fick på Kreiskys begäran samma orientering

några dagar senare (31/8) på beskickningen. Han sade sig ämna behålla historien för sig själv och ej informera tjänstemännen utöver vad som kunde krävas för något tjänsteuppdrag.

Bröllopet ägde rum i Hallstadt. Österrikisk polisundersökning i september. Österr. polisutredn. m. hbr Allard-Jarring 15/9-54, samt "Information" m. hbr Lorentzon-Jarring 15/10-54.

2272-55 "Aktenvermerk" från polisdirektionen i Wien över förhör med Balcar, som erkände att detta var rätta namnet. (Detta intyg skulle användas för att övertyga frk Björnstr^{ad}.) Ännu en Aktenverm. "für den Herrn Polizeipräsidenten".

Den 2/3-56 kallade Pammer till sig Braunerhielm och meddelade denne att enligt uppgift Balcar köpt ett på "Fischer" utställt pass.

Den 29/7-59 skriver Allard om ett samtal med Peterlunger om Balcar, vid vilket framgick att Österrikarna hade misstänkt svenskt dubbelspel i denna affär.

Sedan de svenska "förhören" med från ryska fångenskap återvända österrikare under 1951 avsevärt ökat i antal och då en stor del av namnuppgifterna emanerade från inrikesministeriet och dess representanter ute i landet, togs förfarandet i början av 1952 från österrikisk sida upp med beskickningen. Hbr Belfrage-Dahlman 23/1-52 och hbr Hammarskjöld-Dahlman 20/2-52) Man fäste uppmärksamheten på vikten av att uppgifter från österrikare om deras fångenskap i Ryssland behandlades med största försiktighet. Det hade förekommit att personer i de västra zonerna visat lättsinne med sådana upplysningar och därefter, då de passerat zongränsen häktats av ryssarna och i några fall sedan dess icke avhörts. Vidare meddelade chefen för inrikesministeriets avd II att han icke kunde ta på sitt an-

svar att låta genomföra från svensk sida begärda undersökningar, då det rörde sig om personer bosatta i sovjetzonen utanför Wien. (Hammar skjöld förmodar att exekutiven i denna zon är så pass infiltrerad med kommunistiska element att man icke kan lita på dess tjänstemän.) H. försäkrade att ev. uttalanden av betydelse icke skulle offentliggöras eller användas vid ev. kontakt med ryssarna utan föregående godkännande av den, som gjort uttalandena, allt efter omständigheterna eventuellt via Avd. II. Hovrättsrådet Åström har vid sin genomgång av handlingar med förbehåll påträffat minst 184 sådana, som med anledning av det generella österrikiska förbehållet skulle böra undantas från offentliggörande. Antalet i dessa handlingar omnämnda enskilda personer är givetvis mycket större.

Detta generella österrikiska förbehåll och det från sv. sida utlovade förfarandet, gäller sålunda hemkomna österrikares uppgifter från fångenskapen och står i samband med förhållandena i Österrike under ockupationstiden. Det vore väl möjligt att med österrikarna komma fram till att detta generella förbehåll nu är förlegat och att hänsyn till enskilda personer betr. österrikiska medborgare lika med alla övriga.

Vid Danielssons besök i Österrike i april 1951 för undersökningen i Vas-fallet lämnades bistånd av Österr. säkerhetstjänsten. Säkerhetschefen Rossmann i Linz förmedlade kontakt med rumäner i flyktingläger i Salzburg och lovade utfärda tillfälligt österrikiskt pass för Vas, så att denne skulle kunna besöka besk:n i Wien. R. lämnade också upplysningar om möjligheten att ta sig över gränsen till Ungern. Han framhöll att ry. kunde tänkas hålla fångar under falskt namn i exv. rumänskt fängelse. Vid risk för avslöjande kunde de låta vederbörande försvinna.

Hammarskjöld besökte i maj 1951 en föreståndarinna för flyktinghem i Steinsdorf vid Ossiachersee. Hon hette fru Steiner, född Dér, ungerska och syssling till W:s chaufför Langfelder. Hon lämnade ut namn på en rad kontakter i Budapest.

I juli 1951 uppsökte Belfrage en ungrare, furst Ladislaus von Lonyay, som var engagerad i venet^zolanska ministerns i Stockholm, Herrera, barnräddningsverksamhet. L. uppgav sig i januari 1945 i Budapest ha fått uppgifter som tydde på att W och Langf. mördats. L. hade varit adjutant hos ungerske militärbefälhavaren i Budapest. - Lång historia om L:s fångenskap. jordbruksexpert, och flykt. (Hbr Belfr. - Engfeldt 27/7-51).

Vid försöken att spåra upp en ungrare vid namn Somsich träffade Hammarskjöld aug. 1951 hos baron v. Holzhusen en bror till denne, som i fångenskap i Tjerepovitj träffat en Martin Weiss, vilken tillsammans med sin chef general Moser 1944 förts till Butyrka och där träffat "svensk diplomat". Tyckte sig känna igen namnet W.

I januari 1952 forskningar tills. m. säkerhetschefen i Linz efter Moser och Weiss.

Säk.ch. i Linz överlämnade en lista över personer, som han mindes fr. egen vistelse i Krasnogorsk. (Hbr Belfr. - Dahlman 2/1-52). B. har sedan förhört flera av personerna på listan, vilka i sin tur nämnt nya namn.

I juni 1952 uppsökte Belfrage den ungerske greven Josef Palfy, vars bror var i rysk fångenskap. Från österrikiska polisen hade Belfrage fått upplysningen att Palfy misstänktes vara i tjänst hos franska under-

rättelseväsendet. Senare hade B. emellertid tillfälle att av chefen för franska säkerhetstjänsten i Österrike, som han kände personligen, få upplysningen att man på franskt håll kände till denna österrikiska misstanke, som sannolikt berodde på Palfys resor till Paris. Den var emellertid oriktig. På franskt håll höll man för troligt att P. var sovjetisk agent.

Juli-aug 1953. Hbr Belfrage - Arne Lundberg 5/8-53. Inför utlämnande från Sovjet av 607 österrikiska krigsfångar besöker Belfrage inrikesminister Helmer, som lovar att alla pålitliga hemvändande skulle utfrågas om de hört talas om någon svensk i fångenskap.

"Der Fall des Gesandten Marek", en redogörelse för ett österrikiskt parallellfall till W. Överlämnades av generalsekr. Wildmann till Allard, som insände den med skriv nr 308 den 20/6-54. Marek hade varit österr. minister i Prag och stannat där efter ty. ockupationen. Bortfördes av ryssarna, som därefter länge förklarade att M. var okänd. Sedan vittnesmål från frigivna bevisat att M. varit i ry. fängelse gjordes energisk démarche med resultat att ry förklarade att M dött av hjärtslag. 4/8 redogör Allard för ett brev från österr. min. Bischoff i Moskva med kommentarer, bl.a. en hypotes, som Allard på Wildmanns fråga sade stred mot allt han visste om kommun. myndig. tillvägagångssätt.

Fallet dr Manfred

Denne hade i Vorkuta träffat en "falsk Waldenberg" och hört talas om W. av två tyska diplomater i Vladimir. De hade sagt att W i Ljublijanka 1953-54

Mycket material om Manfred, flera samtal med honom och upplysningar från österrikiska vederbörande. M. etablerar sig slutligen som advokat i Wien. Av österr. säkerhetstj. misstänkt vara agent.

Sommaren 1955 började krigsfångar i större antal återvända. Österrikarna tillåter genomgång av listor och man samråder om hur vidare skall förfaras. Även Philipp i Wien, introduceras hos Pammer av Braunerhielm.

I samband med efterforskningsarbetet bland "Heimkehrer" 1955 rapporterade beskickningen bl.a. den 2/8 och den 9/8-55 om svårigheter på grund av dålig organisation inom den österrikiska administrationen. I inrikesministeriet rådde rivalitet mellan avdelningar, av vilka den ena hade nära förbindelser med ÖVP, den andra med SPÖ, beskickningen blev mindre generöst behandlad på ena hållet, möjligen emedan dess goda relationer till ledande SPÖ-håll var kända. Pammer byråkratisk och misstänksam. Allard föreslår att Wiens polispresident Holanbek inbjudes till Stockholm.

Österrikiska namnlistor och promemorior överlämnades i ett flertal undersökningsfall under efterforskningsverksamheten. Eftersom dessa är på tyska kunde de eventuellt begagnas som exempel vid en sondering. Här några sådana fall:

Fallet Scheuer.

Maj 1956

Österrikisk P.M 8/4-57

Fallet Schöggel

hösten - 56

Österr. utredn. 21/11-58

ny " 17/3-59

Heimkehrer Gulag

3/1-57 Lång namnlista fr. inrikesmin.

5/2-57 Skojaren Posch

Uttalanden av Pammer i hbr Allard-Bergström 10/4-57

Namnlista fr. Norilsk hemkomna

21/5-57 Österrikarna hjälpsamma.

28/2-66 Upplysningar från österrikiska säkerhetspolisen om dr. Johann Dibold, författare till boken "Arzt in Stalingrad", Karl Kubik, murare, och Rudolf Rosner, lagerarbetare.

3/3-67 Polisrapport om ing. Otto Poten.20/4-67 Rapport om bröderna Pallavicini.

En särskild undersökning bör kanske göras ifråga om fallet Gerhartl.

I september 1957 hölls förhör med kaptenen i österrikiska armén. Detta skedde med tillstånd från österr. försvarsministern och i närvaro av ministeriets attachéofficer. (Rapport härom 24/9-57).

Enligt ett meddelande den 30/9 (Braunerhielm) hade österrikaren ^{na} anmält intresse för underrättelser i samband med G. för att kunna bedöma om denne vore säkerhetsrisk.

Det senaste uttalandet av österrikare i officiell

ställning är daterat Paris 4 april 1978. Det är en redogörelse av österrikiske militärattachén där, överste Buttlar-Elbenberg, som påstår sig ha träffat Wallenberg i Czenklis april-juni 1945 och beskriver honom som en man i 45-årsåldern "mit Schnurrbart" (kanske). B. - E. nämner från samma tid även Maasbeurg och engelsmannen Barratt samt lämnar en längre redogörelse för sina egna senare öden i fångenskap i Ryssland fram till befrielsen den 25 juni 1955. (Buttlar-Elbenbergs namn, förvanskat till Butler-Ziegenberg eller Butler-Elbenberg, nämndes redan 1947 i samband med Strasshof (Czeklis).

27/5 - 79

07

1979-10-12

21.15/10

Departementsrådet Hirdman
UTRIKESDEPARTEMENTET

Kulso: WS

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg

Broder,

262

Ink.	15.10	1979
Avd.	Gr.	Mål
P	2	Eu I

Av en stunds eftersnack med min kontakt idag framgick att brevkopian vederbörligen granskats av expertisen. Denna ansåg sig på grundval av handstil mm kunna fastställa att brevet inte skrivits av fru K. Man lutade i stället åt förklaringen att det rörde sig om en av dottern åstadkommen förfälskning. Detta är väl vad vi kunde vänta oss från det hållet.

Av intresse är vidare att min interlokutör inte ville betrakta frågan om en konfrontation med herr K såsom skrinlagd. Måhända är detta endast uttryck för hans obenägenhet att erkänna ett nederlag, men det kan ju också tänkas ligga någonting bakom. I så fall lär det inte bli ambassaden utan pressen som ges tillfälle till samtal.

Hjärtlig hälsning
från Lundvik

Jän Lundvik

Kabs Leifland, IB

Ärende

Raoul Wallenberg

Datum

1979-10-12

Avd

Grupp

Mål

P

Z

Eu I

Ex t: Utrikesministern

Adress

Svensk

MOSKVA

Svensk

WASHINGTON

Text

Lundvik från Leifland.

Wachtmeister från Leifland.

Primo. Under secundo texten till PM om samtal med Zemskov om Wallenberg.

Secundo. Cit Före en lunch idag på den sovjetiska ambassaden drog mig vice utrikesminister Zemskov avsides tillsammans med en svensktalande tolk från ambassaden, herr ~~M~~ovi

Herr Zemskov sade att han nu ville ta upp en fråga som han inte hade velat resa vid de formella överläggningarna. I gällde Raoul Wallenberg. Han sade att statsminister Ulls skrivelse till ministerpresident Kosygin förorsakat förvärrning i Moskva. Hade inte den sovjetiska regeringen på senare tid gång efter annan i klara ordalag låtit den svenska regeringen förstå att ingenting fanns att tillägga utöver beskedet från år 1957? Han förstod att det kunde finnas "inrikespolitiska" skäl för den svenska regeringen att inte släppa frågan. Å andra sidan måste regeringen förmås att förstå att dessa upprepade framstötter, som grundade sig på otillförlitliga vittnesutsagor, var totalt oacceptabla för Moskva. "Ni måste förstå att även den sovjetiska regeringen har sin stolthet och sin värdighet."

Vad beträffar det senaste "vittnesmålet" Kaplan, hade den "kategoriskt" förklarat att han icke gjort de uttalanden om Raoul Wallenberg, varom talas i fru Kaplans brev till dottern i Israel. Sovjetiska experter hade dessutom kunnat visa att brevet till Dr Bilder icke var skrivet med fru Kaplans handstil, det var en förfälskning.

Ännu hade den sovjetiska regeringen, fortsatte herr Zemskov inte svarat på State Departments framstöt. Möjligen skulle det amerikanska utrikesdepartementet förses med ett stilprov från fru Kaplan så att dess experter själva kunde fastställa om det var fråga om en förfälskning. Härpå funde-

En. Moskva 79-10-12-1400
Washington 79-10-12-1400

Ärende

Datum

Avd

Grupp

Mål

Adress

Text

rade nu tjänstemännen i det sovjetiska utrikesministeriet

Ni måste förstå, fortsatte herr Zemskov, att den svenska regeringen i fortsättningen måste låta bli att begagna sig av skvaller och lösa uppgifter för att ytterligare besvär och irritera den sovjetiska regeringen. Kan Ni ge ett löfte om att Ni i framtiden kommer att agera på ett mera ansvarfullt sätt?

Jag svarade herr Zemskov att vad han sagt väl inte överraskade mig särskilt mycket, han hade redan vid samtal för några veckor sedan i Moskva med Jan Lundvik gett uttryck för liknande synpunkter. (Zemskov: "Ja, jag kunde väl tro att herr Lundvik förstod vad jag sade.")

Kanske var det praktiskt, fortsatte jag, att skilja mellan å ena sidan regeringens och å andra sidan familjen Wallenbergs och Wallenbergkommitténs arbete. Familjen hade på senare tid varit aktiv i olika länder, i Israel, Österrike, Förenta staterna och naturligtvis hemma i Sverige. (Zemskov: "Ja, och glöm inte bort England, där har de också varit, jag följer det noga.") Vad familjen och kommitténs medlemmar gjorde kunde nu den svenska regeringen inte göra någonting åt. De var, liksom alla svenska medborgare, fria att resa vart de ville, ta vilka kontakter de önskade osv.

När det gäller regeringen ville jag försäkra herr Zemskov att den, innan den agerade på något sätt, nog övervägde allt tillgängligt material och inte vidtog några åtgärder, t.ex. i form av framställningar till den sovjetiska regeringen, om den inte kände att den stöpte på fast grund. Så kommer att ske även i fortsättningen, som statsminister Ullsten uttalat efter ambassadör Jakovlevs besök hos honom.

Ni menar alltså, sköt herr Zemskov in, att Ni kommer att fortsätta detta arbete, trots att vi gjort de mest noggranna ingångar flera gånger och då kommit till det re-

Ärende

Datum

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

Text

sultatet att Wallenberg avled 1947? Hur länge tror Ni att Ni på detta sätt kan fresta på vårt tålamod?

Jag svarade herr Zemskov att han lika väl som jag visste a den sovjetiska regeringen i över ett decennium, fram till 1957, systematiskt vilselett den svenska regeringen. Vi kunde fortfarande inte utesluta att misstag, missförstånd eller namnförväxling förelåg på sovjetisk sida.

Herr Zemskov insköt att det väl inte var så märkligt att d sovjetiska myndigheterna tagit hand om Raoul Wallenberg i Budapest. Det förelåg starka indicier på - och hade ju fö: övrigt vidgåtts på amerikansk sida - att "Raoul Wallenberg var amerikansk spion". (När herr Zemskov på detta sätt förde in samtalet på helt nytt spår, berodde det väl sannolikt på att tolken översatt på ett missvisande sätt. Replik är för övrigt intressant; det är, såvitt jag kan erin mig, första gången som en ansvarig sovjetisk tjänsteman sag att Wallenberg var misstänkt för spioneri för amerikansk räkning.)

"Jag tror att Ni har missförstått vad jag sade", fortsatte jag. Vad jag ville ha sagt var att de besked som vi fick a den sovjetiska regeringen ända fram till 1957 var, medvetet eller omedvetet, felaktiga. Detta framgick för övrigt av den note som dåvarande vice utrikesminister Gromyko i februari 1957 överlämnade till den svenska Moskva-ambassaden.

Här slutade samtalet abrupt, som så ofta inträffat när man språkar med Zemskov. "Låt oss förena oss med damerna och delta i deras konversation."

X

X

X

Även i bilen till Arlanda senare på kvällen tog Zemskov i emotionella ordalag upp fallet Wallenberg. Något nytt att säga hade han inte, mer än att en tjänsteman i State Depart

Avsändningsort

Ärende

4.

Avd	Grupp	M&I

Adress

Text

ment ("Deputy Assistant Secretary Schultz"). vid samtal med Zemskov vidgått att Wallenberg arbetat för den amerikanska underrättelsetjänsten. Slutcit.

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
dr S Hirdman

PROMEMORIA ✓

1979-10-16

P26u-

Text
Leifland
Hirdman
Pierre

UP 79-10-17/ans

FÖRTROLIG

Raoul Wallenberg

Bengt Borglund i Washington ringde mig igår för att meddela att Per Anger i samband med sitt Washingtonbesök även besökt några amerikanska kongressmedlemmar. Bland dessa var representanthusmedlemen Bonker, demokrat, Washington, ordförande i underutskottet för internationella organisationer, som sagt att han på torsdagen den 19 oktober skulle ordna en hearing om försvunna personer. Denna hearing skulle främst ägnas åt försvunna i Chile m.fl. men Bonker var även intresserad av att ta upp Raoul Wallenberg-ärendet. På hans fråga hade Anger sagt att han inte kunde uppträda som vittne så länge han var i aktiv tjänst, men gärna därefter. Enligt Borglund hade ambassaden fått en förfrågan om man ville medverka i hearingen men avböjt, vilker jag tillstyrkte. Underutskottet hade fått material om Wallenberg av den amerikanska kampanjordföranden Lena Kaplan, som även sagt sig kunna vittna torsdag.

Jag bad ambassaden bevaka hearingen och rapportera till oss.

Borglund nämnde även att enligt samma kongresskällor en s.k. sense of the congress-resolution om Wallenberg torde komma att introduceras i kongressen om någon eller några veckor. I en sådan resolution skulle representanthuset uttala sin "concern" över den försvunna svenskens öde.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopla till: Kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopla)	
		P 2 Eu ^T

SVENSK TEL AVIV 1979-10-17

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL I FRAAN WILKENS

NYTT INTRESSANT MATERIAL FRAAN KALINSKI
INSAENDES MED DAGENS KURIR.

OERN

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:				
Kopla till: Kabs Lindman	Åtgärd: (se regler på blankettkopla) <i>af/2</i>	<table border="1"> <tr> <td>P</td> <td>2</td> <td>En</td> </tr> </table>	P	2	En
P	2	En			

SVENSK WASHINGTON 1979-10-17

lob-s. vid 7

CABINET STOCKHOLM

FOER LEIFLAND RE RAOUL WALLENBERG.

VILL FOR THE RECORD REGISTRERA ATT MIN SOVJETISKE KOLLEGA ANATOLY DOBRYNIN VID EN MOTTAGNING FOER PAAVEN DEN 6 OKTOBER EN PASSANT FRAAGADE MIG LITET MALICIOEST VAD DEN SVENSKA AMBASSADOEREN I KANADA HADE HAER ATT GOERA. "DET AER JU DU SOM AER AMBASSADOER HAER". DOBRYNIN HADE SETT PAA EN NEWS TICKER ATT ANGER SKULLE KOMMA HIT. JAG SVARADE ATT PER ANGER INBJUDITS I SIN PERSONLIGA EGENSKAP ATT TALA I EN PRIVAT SVENSK ORGANISATION. HAER BLEV VI AVBRUTNA. TYDLIGEN FOELJER SOVJETAMBASSADEN MED UPPMAERKSAMHET VAD SOM HAER FOEREKOMMER I WALLENBERGAERENDET.

JAG VILL TILLAEGGA ATT ANGER GJORDE EN MYCKET FIN PRESENTATION MOT BAKGRUND AV SINA PERSONLIGA UPPLEVELSER I KRIGSSLUTETS BUDAPEST.

WACHTMEISTER

RIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
PB		
Kopla till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopla)	
Kabs Hirdman		
	P	2
	EUT	

SVENSK WASHINGTON 1979-10-18

CABINET STOCKHOLM
FOAR HIRDMAN RE RAOUL WALLENBERG.

EN AV JACK ANDERSONS MEDARBETARE JIM BONTEMPO HAR RINGT AM-
BASSADEN ANGAAENDE ETT VITTNESMAAL MED EN RYSK SAEKERHETSMAN
PAA AMERIKANSKA AMBASSADEN I TEL AVIV 1977 SOM HAN HADE FAATT
TAG PAA. SAEKERHETSMANNEN SOM VAR RYSK MEDBORGARE TILL 1965, R
SKULLE HA VARIT BLAND DE RYSSAR SOM KIDNAPPADE WALLENBERG PAA
EN RYSK KOMMENDANTS KONTOR I BUDAPEST 1945. HAN HADE SENARE SJAELV
FAENGLATS OCH HAMNAT I FAANGLAEGER I WRANGELOEN DAER HAN HOERDE
ATT WALLENBERG FANNS I SAMMA LAEGER CA 1948. HAN HADE INTE SJAELV
TRAEFFAT WALLENBERG MEN SAENT ETT MEDDELANDE TILL HONOM GENOM EN
ANNAN FAANGE. BONTEMPO VILL VETA OM DENNA HISTORIA AER SANN,
VAD VI VET OM WRANGELOEN OCH VAD VI VIDTAGIT FOER AATGAERDER.K
TACKSAM FOER BESKED VAD VI SKALL SVARA BONTEMPO.

WACHTMEISTER

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOT ENL. ANT.)
INKOM UD

18 OKT 79 16 03z

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. I
24 OKT 1979

DNR	84:A	1342
p	2	En I

(Paly
Pr)

Betr. åtgärd se bif
delgivningslista

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

24 OKT. 1979

Kab sekt
Pol ch
Pol I
Press

RVVENS K WASHINGTON KNR 185 1979-10-18
CABINET STOCKHOLM

1342, FOER POL I, PRESS, RE UTTALANDE AV PRESIDENT CARTER
I WALLENBERGAERENDET.

VID PRESIDENTENS FRAAGESTUND MED LYSSNARNA I PROGRAMMET
CIT ASK THE PRESIDENT I NATIONAL PUBLIC RADIOS UTSAENDNING
LOERDAGEN 13 OKTOBER FOEREKOM FOLJANDE FRAAGA I WALLENBERG-
AERENDET FRAAN MRS ANETTE LANTOS I KALIFORNIEN,
DETTA STYCKE SKA VARA PRIMO

Q. MR. PRESIDENT, WHEN MY HUSBAND AND I WERE YOUNGSTERS IN
HUNGARY DURING WORLD WAR II, OUR LIVES WERE SAVED THROUGH THE
INTERVENTION OF A SWEDISH DIPLOMAT NAMED RAOUL WALLENBERG.
WE LATER LEARNED THAT MR WALLENBERG, WHO ALSO SAVED THE LIVES
OF THOUSANDS OF OTHER JEWISH PEOPLE LIKE US, WAS ACTING IN
BEHALF OF THE AMERICAN STATE DEPARTMENT, BUT UNFORTUNATELY MR
WALLENBERG WAS ARRESTED AT THE END OF THE WAR BY THE RUSSIANS
AND HAS BEEN IN RUSSIA EVER SINCE AND ALTHOUGH THE RUSSIANS
CLAIM THAT HE DIED, THERE IS AN OVERWHELMING AMOUNT OF EVIDENCE
WHICH INDICATES THAT HE IS STILL ALIVE IN A SOVIET PRISON.
COULD YOU DO SOMETHING, MR PRESIDENT, TO HELP HIM
GET RELEASED? SLUTCIT

PRESIDENTEN SVARADE FOELJANDE (I VITA HUSETS UTSKRIFT AV PRO-
GRAMMET):

A. THERE'S A LIMIT TO WHAT I CAN DO. WE HAVE INQUIRED INTO
THE WALLENBERG CASE WITH THE RUSSIANS BOTH WHEN I WAS IN
VIENNA THIS YEAR WITH PRESIDENT BREZHNEV OCH OTHE RUSSIAN
LEADERS AND THROUGH THE RUSSIAN OR THE SOVIET AMBASSADOR HERE
IN WASHINGTON AND ALSO OUR AMBASSADOR IN MOSCOW.

ON OCCASION, WHEN SECRETARY VANCE HAS MET WITH FOREIGN MINIS-
TER GROMYKO, WE'VE ALSO INQUIRED ABOUT THE WALLENBERG CASE ALONG
WITH THE CASES OF MANY OTHERS. THE SOVIETS MAINTAIN THEIR CLAIM
THAT MR WALLENBERG IS NO LONGER ALIVE, BUT WE ARE NOT FORGETTING
ABOUT THIS CASE AND WILL CONTINUE OUR EFFORTS. SLUTCIT

SECUNDO. MRS LANTOS HARI EN NAAGOT ANNAN VERSION AATER-
GETT SITT SAMTAL MED PRESIDENT CARTER I SAN FRANCISCO-PRESSEN,
SOM SOENDAGEN 14 OKTOBER INNEHOELL FOLJANDE INTERVJUUTTALANDE
MED LANTOS (SAN FRANCISCO EXAMINER OCH CRONICLE):

CARTER TOLD LANTOS THAT HE HAD DISCUSSED THE CASE (WALLENBERG)
WITH SOVIET PRESIDENTL LEONARD BRESCHNEV IN VIENNA LAST JUNE
AND THAT SECRETARY OF STATE CYRUS VANCE ALSO HAD RAISED THE
MATTER OF WALLENBERG'S FATE WITH RUSSIAN FOREIGN MINISTER
ANDREY GROMYKO. PRESIDENT CARTER SAID HE WAS GOING TO
"PERSUE IT", SAID LANTOS, "AND I DONT THINK HE SAYS THINGS
BECAUSE THEY SOUND GOOD. I AM JUST AMAZED AT THE SUBSTANCE
HE GAVE ME".

LANTOS SAID: "FOR HIM (CARTER) TO HAVE SO MUCH INFORMA-
TION ON TOP OF HIS MIND REALLY SHOWS HE CARES ABOUT INDIVI-
DUALS".

- CARTER SHOULD ALSO HAVE SAID:- "I AMN NOT ALL POWERFUL.
THERE ARE LIMITS TO WHAT I CAN DO."

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON

KLL 1100

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

Pol 1 79-10-24 Hirdman

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

Washington 79-10-18

Angående

Inlämning av Carter ang Wallenbergärendet

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☐ jämte bil☐ jämte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Försvarsstaben	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Statsministern	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Statssekr Statsrådsberedn	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ SIPRI
☐ Chef Bostadsdep	☐ Statsrådsberedn, Bergström	☐ FOA	☐ Östtek byrån
☐ Chef Budget- o Ekon.dep	☐ Statsrådsberedn, Gullers	☐ Exportkreditnämnden	☐ Bankföreningen
☐ Chef Försvarsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Exportrådet
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Grossistförb.
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Industriförbundet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Kommundep	☐ AMS	☐ LO
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeg	☐ TCO
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ IVA	☐ SAF
☐ Chef Kommunik.dep	☐ I-sekr, Arb.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Ind.dep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Rodhe, Utb	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Studsvik	
☐ Statsr Wahlberg, Budg	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Lindahl, Soc	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Winther, Arb	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Tham, SB	☐ Intern. enheten, Ekon.dep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ FKE	☐ Miljöförberedningen	
☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurråd 55 ex	☐ SSLP, F8, Linder	☐ Nordiska Rådets svenska del	
☐ Utrikesutskottet 32 ex	☐ KMI	☐ Nord Afrikainstitutet	

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia	
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis
				☐ Tripoli
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait
				☒ Tel Aviv
				☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia
				☐ Nairobi
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima
	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico
				☐ Montevideo
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York
				☐ Rio de Janeiro
				☐ Houston
				☐ San Francisco
				☐ Sao Paulo

☐ Utrikesministern	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef bilaterala enh	☒ Utr.min sekreterare	☒
☐ Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Bohm	☐
☐ Bitr Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Bekeris	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Inform.sekt.	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef Rättsavd	☐ Folkföretsakkunnige	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Rättsavd	☐ Folkföretsarkivet	☐ Wirmark	☒ 1 ex åter enheten
☐ Chef Pol III	☐ Chef Adm avd	☐ Inspektören	☐ Revelius	☐ Rapp. Översikt, Pol III
☐ Chef Pol IV	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ von Redlich	☐ Regeringspärmen
☐ Chef Pol V	☐ Chef multilaterala enh	☐ BOS	☐ Wahlbäck	☒ Byråpärmen

Dep. UD. 1978-06. 50 bl & 50 ex BCB Vbg 782015

Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Åtg postexp	datum	sign
6	1	21/10 79 S	25/10 79 S	☐ kurlr ☐ luft-post		

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Hirdman, pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			
		P	2	Eu

SVENSK WASHINGTON 1979-10-19

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E. TJAENSTE
PAA RAD 4 SKALL 'TYSK' UTBYTAS MOT 'R Y S K'.

SVENSK WASHINGTON

KNR 219

1979-10-19

ORIGINAL TELEGRAM
GOTTENBURG
1979-10-19

CABINET STOCKHOLM

Kab sekr
Pol ch
Pol I*Delgrei amb
i Stockholm*

19 OKT 79 16 35z

DNR 84:A 1349
P 2 En F

(Pal)

1349. FOER POL I

*4-6*RE: RAOUL WALLENBERG

UNDER ETT FOERHOER PAA TORS DAGEN INFOER REPRESENTANTHUSETS
UNDERKOMMITTEE FOER INTERNATIONELLA ORGANISATIONER ROERANDE
"DISAPPEARANCES" INLEDDE UTSKOTTETETS ORDFOERANDE, KONGRESS-
MANNEN DON BONKER, MED ATT NAEMNA RAOUL WALLENBERG. W AER
ETT GOTT EXEMPEL PAA EN PERSON SOM VARIT FOERSVUNNEN LAENGE,
FOERKLARADE BONKER, OCH GAV EN KORTFATTAD BESKRIVNING AV
WALLENBERGS OEDE. HAN HAENVISADE TILL VITTNESUPPGIFTER OM
ATT WALLENBERG FORTFARANDE SKULLE VARA VID LIV OCH AVSLUTADE
MED ATT STAELLA FRAAGAN: VAR FINNS WALLENBERG NU?

PATRICIA DERIAN SOM AVGAV FOERSTA VITTNESMAALET UNDER FOER-
HOERET INLEDDE, I EN UTVIKNING FRAAN DET PREPARERADE MANU-
SKRIPTET, MED ATT REFERERA TILL DEN SVENSKA REGERINGENS
LAANGVARIGA FOERSOK ATT FAA KLARHET I FALLET. WALLENBERG
KOM DAEREFTER INTE ATT BEROERAS UNDER FOERHOERET SOM FRAEMST
BEHANDLADE LATINAMERIKA. VI SOEKER ERHAALLA DE ORDAGRANNA UT-
TALANDENA OM WALLENBERG OCH AATERKOMMER.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 11.30

SVERIGES AMBASSAD

600 New Hampshire Avenue, N. W.
Washington, D. C. 20037

[1979-10-26 Pol I Hirdman AM
Ch amb Washington

INK UTRIKESDEP		
Dnr.....85/273...		
1979 -10- 19		
Avd	Jr	Mål
P	2	Eu I

(Pol)

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet

1979-10-16 Nr 273 P 2

Överlämnas av ambassaden i Washington till
utrikesdepartementet, Pol I, dr Hirdman, för
vidare åtgärd.

Beskrifningschefen genom

Mats Bergquist

ML

Mats Bergquist

h

1979-10-09

Ambassadrådet Bergquist
WASHINGTON

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet

Broder,

I anslutning till tidigare skriftväxling i detta ärende med bl.a. speciell hänvisning till mitt handbrev till ambassadören den 2 maj 1978 rörande mitt sammanträffande med Ph.D. Nikolai E. Khokhlov vill jag blott fästa Din uppmärksamhet vid att denne medverkade i TV-programmet "60 Minutes" i söndags, då han intervjuades av reportern Dan Rather rörande den roll KGB kan ha spelat i mordet på exil-bulgaren Makarov som under märkliga omständigheter bragtes om livet i London för ett par månader sedan då han var på väg till sitt arbete hos BBC.

Helt bortsett från denna händelse så slog det mig att Khokhlov säkerligen kunde ha varit av intresse att träffa fru Lagergren. Såvitt jag förstår är hon väl knappast längre kvar i USA men om så skulle vara fallet kanske det kunde vara av värde att få ett sammanträffande mellan de båda till stånd.

Jag har även hört att fru Lagergrens broder, professor Guy von Dardel i höst ev. skulle knytas till Berkeley University och om så är fallet skulle väl ett möte mellan honom och Khokhlov kunna arrangeras, därest så bedömes lämpligt.

Jag emotser vid tillfälle Ditt svar.

G. Dahlström

hms

G.-A. Dahlström

G.-A. Dahlström

BLg

INK BESK: WASH.		
D. No. 10-276		
OCT 15 1979		
AVD. 10	GR 2	MÅL 5u

SVERIGES AMBASSAD

PARIS

1979-10-17

Departementssekreteraren Sven Hirdman

Utrikesdepartementet

374

INKOM UD		
1979-10-19		
IN.	G.L.	MAL.
P	2	Eu I

Pal

FÖRTROLIGT

Wallenberg ärendet
(1 bil) ✓

Broder,

I anslutning till Ditt handbrev 1979-09-20 med bifogade brevkopia från Dr Gros hade jag idag samtal med denne om hans upplevelser i Budapest i januari 1945. Dr Gros hade följande att berätta.

Han befann sig den 14 - 16 januari i en källare, (på bifogade "karta" av Budapest märkt med tecknet 1.) Den 16 januari gav han sig iväg till fots från denna källare ner till Place Kálvin (2). Gatorna var tomma men skottlossning pågick fortfarande trots att ryssarna då hade nått ner till denna plats. Mellan den 14 - 18 januari förekom nämligen strider på Pest-sidan av Budapest och först den 18-de evakuerade tyskarna denna del av staden och drog sig tillbaks till Buda. Där höll man ut till den 13 februari. Gros som vid denna tid var 20 år, lyckades ta sig ner till Place Kálvin men blev där tillsagd att han ej kunde gå längre då tyskarna höll

./.

kringliggande kvarter. Han sökte tillflykt i den källare, som var belägen under den svenska missionens hus. Där träffade han Wallenberg. Själv hade han förut aldrig sett W. men blev uppmärksam på att detta var den kände svensken och hälsade då på honom. Huset var vid denna tidpunkt i ryssarnas händer och tyskarna kom aldrig tillbaka. Gros begav sig några timmar senare tillbaka, eftersom det var omöjligt att komma vidare ned till den del av staden där hans föräldrar befann sig. Han blev på vägen haffad av ryska soldater som beordrade honom att utföra vissa uppröjningsjobb. För honom varade detta arbete blott någon timme, för andra som han kände kunde det röra sig om dagar och veckor och för åter andra innebar mötet med ryska soldater en ofrivillig resa till Sibirien. Urvalet skedde slumpvis.

Så långt Gros eget vittnesbörd men han ville gärna också framföra sin mening om vad som kan ha skett i samband med Wallenbergsförsvinnande de dagarna. Hans väsentliga tes är att den centrala delen av Pest intogs av ryska stridande trupper som alls inte hade några polisiära grupper anslutna till sig. De var "Stosstruppen" utan särskild utbildning för annat än strid, ofta icke läs- och skrivkunniga. De rekryterade handräckningshjälp där de fick tag i den, grep civila utan nämnvärd urskiljning och skulle inte ha låtit hejda sig av att man visade ett diplomatiskt pass eller hävdade någon immunitet. Först flera veckor senare när striderna hade bedarrat kunde en regelrätt administration sättas upp. Om Wallenberg någon av dessa första dagar lämnade källaren eller om ryssarna trängde sig in dit är det mycket troligt att han liksom så många andra helt enkelt greps och fördes

för tvångsarbete, där sådant behövdes.

Enligt många skildringar, sade Gros, hade de ryska armeerna stött på oväntat hårt motstånd i Budapest. Stalin hade blivit förgrymmad över att dessa strider tog så lång tid. När det senare visade sig att antalet tyska soldater ändå var relativt litet blev det prestigesak för det ryska befälet att samla ihop tillräckligt mycket krigsfångar för att antalet skulle imponera. Därför skickades många civila urskiljningslöst iväg till Sibirien. Kanske var Wallenberg helt enkelt bland dessa. Erfarenheten visade senare att åtskillig tid åtgick innan man kunde börja sortera och identifiera dessa väldiga människoskaror.

Så långt Gros' vittnesmål och egna hypoteser. Mannen ger ett sympatiskt och intelligent intryck och är noga med att särskilja egna upplevelser från hypoteser. Han är jude men lyckades fly från transporten till tyskt tvångsarbete med senare destination i Buchenwald. Omedelbart efter de ovan relaterade händelserna begav han sig till Frankrike där han arbetar som biolog vid Institut Pasteur och bl a har svenska kontakter från flera besök vid Karolinska Institutet i Stockholm.

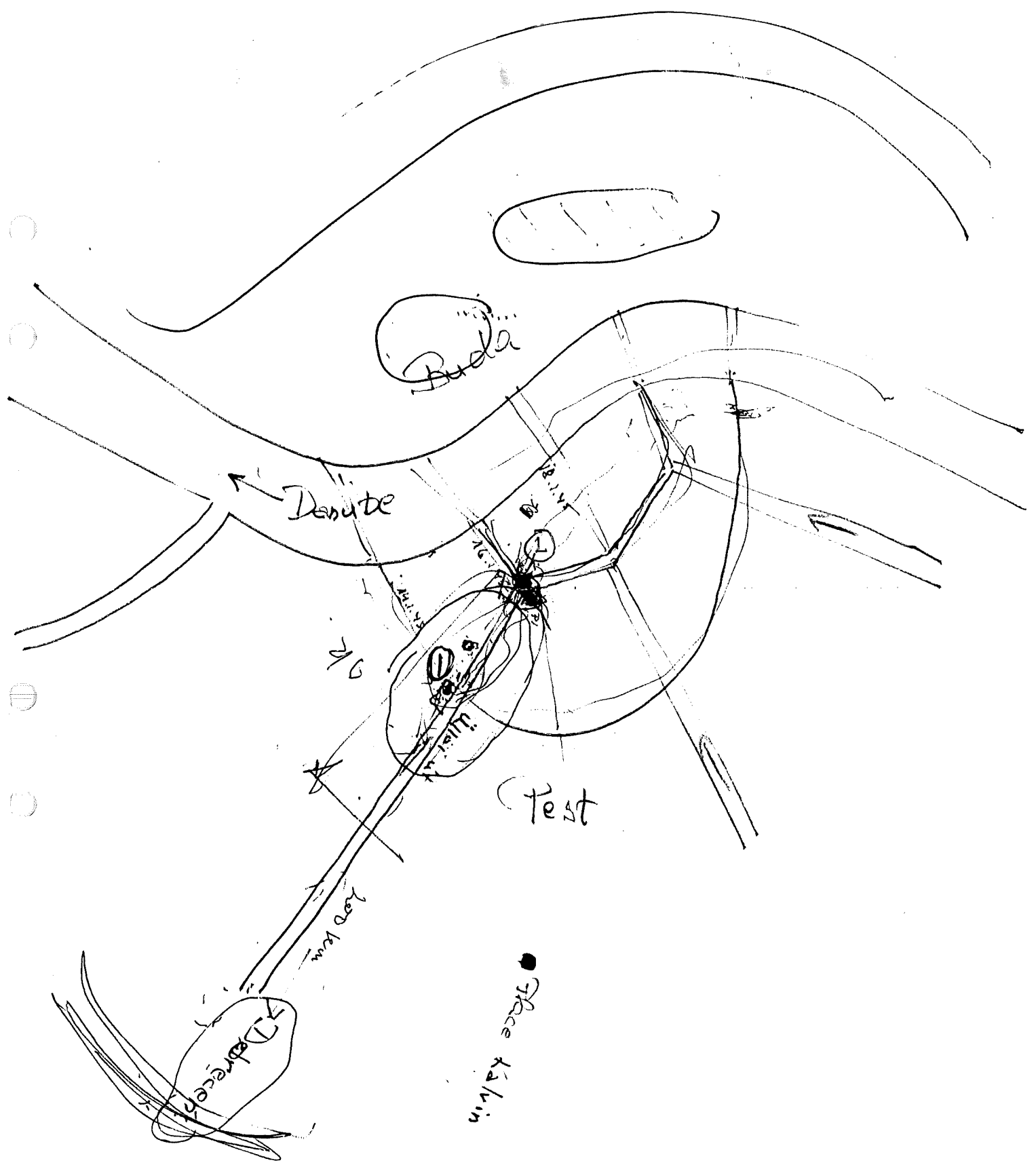
Kari Engström

Örjan Berner

Örjan Berner

Bil.....till Amb:s i Paris
skr.nr. 46r. 19.7.9.10.17
Bernel - Hirdman

(Pal) P2 En ↓ = hyste i mars de vägar.

Packungsgrösse:

10 Ampullen zu 10 ml Lösung.

OMEGIN Dr SCHMIDGALL & CO.
Nürtinger Strasse 48-52
7316 Köngen a/Neckar

Arzneimittel sorgfältig aufbewahren! Vor Kindern sichern!

(Kennzeichen der Packungsbeilage, das die Feststellung des Zeitpunktes
ihrer Herausgabe ermöglicht)

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1979-10-17

Pol I/Hirdman/ars
1979-10-24
tel i särsk ordning
t Tel Aviv

up 79-10-24/ars

Pol I/Hirdman/ars
1979-10-24
a+b t
Kab.sekr
L-Å. Nilsson
Hirdman
Chargé Lundvik, Moskva

up 79-10-24/ars

Departementsrådet Hirdman
Utrikesdepartementet

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Pal

191

IN KOM UD		
1979-10-19		
IND.	GR.	MAL.
P	2	Eu I

Raoul Wallenberg

(3 bil.)

Broder,

Abraham Kalinski besökte mig igår. Han medförde ett stort antal postkort som han skrivit till och mottagit från i första hand sin syster under fängelse-tiden på femtiotalet. I ett par refereras till en svensk, som måste vara Wallenberg. Jag tror att Kalinski ännu en gång har kommit med något utöver det vanliga.

Fångar i sovjetiska fängelser kunde korrespondera med omvärlden via Röda kors-kort, som utdelades en gång per månad. Kalinski var från början som specialfånge undantagen från denna möjlighet, men hans medfånge Theodor Mülle gav honom en gång sitt exemplar, vilket Kalinski via Wien sände till sin syster Miriam Tepman i Haifa. När bräschén en gång var slagen, kunde ryssarna inte göra annat än låta Kalinski fortsätta att korrespondera med släktingar i frihet. Han be-gagnade sig därvid av diverse fiffiga metoder för att lura och försvåra för censuren, t ex genom att be-gagna kodnamn på vissa företeelser och personer, eller att skriva omväxlande jiddisch och polska med hebreiska skrifttecken. Han skrev under senare delen av sin

fängelsetid hundraåren sådana kort, de flesta till systemen, som emigrerat till Israel redan 1934. Hon har sparat flertalet och Kalinski har den senaste tiden gått igenom dem. Han medförde samtliga vid sitt besök hos mig. Efter vad en lekman kan bedöma måste korten vara äkta.

- /1-2 I två av korten, här bifogade i fotokopia, talas om en svensk. Texten i det ena (daterat den 27 mars 1959) lyder i Kalinskis översättning från polskan: "I samma hotell bor fortfarande en italienare och en svensk, som räddat tusentals judar från Rumänien". I det andra (daterat den 30 maj eller möjligen augusti 1959) står på hebreisk-jiddisch: "Endast två tyskar, en italiensk journalist, en svensk, en fransman och två belgare finns kvar".

Det intressanta är ju, att dessa skrivna dokument - om de nu är äkta, vilket jag alltså anser vara ställt utom tvivel - härstammar från tiden och därmed utgör en sorts prima facie-bevis för att Wallenberg levde 1959.

- /3 Ett brev på ryska från Kalinski till Dig bifogas även. I detta redogör han själv för sina senaste upptäckter.

Kalinski ämnar bege sig till München i mitten av november och är i det sammanhanget beredd att komma även till Stockholm. För egen del finner jag dock hans senaste fynd såpass intressanta, att frågan är om han inte snarast borde sättas på ett plan för att ge er i Stockholm möjlighet att ta del av originalmaterialet. Han är i så fall beredd att fara omgående.

Tilläggas bör, att Kalinski synes inställd på att hårt utnyttja detta senaste tillskott i arsenalen. Han har redan visat eller berättat om korten för ett antal journalister, däribland den här baserade brittiske TV-mannen John Bierman, som gör BBC:s Wallenbergfilm, och Disa Håstad.

Jag avvaktar Din reaktion om hur vi bör förfara.

Värmlinge hälsningar,

Håkan Wilkens

Håkan W.

19

Союз Обществ
Авиа
Par Avion
21/11 21/3
Кому (Destinataire)
Куда (Adresse)
Израиль, г. Хайфа ул. Виллингтон 14
Отправитель (Expéditeur)
Семья и имя отправителя
Почтовый адрес отправителя
Адресо де л'expéditeur

Восточного Креста и Красного Полумесяца
СССР
ВАН КАРТОЧКА
Carte postale
Miriam Kalinska - Terman
Israel, Haifa 14 Wingate Ave
(страна, город, улица, № дома, округ, село, деревня)
Израиль, г. Хайфа ул. Виллингтон 14 Мириам Калинская-Терман
Абрахам Калинский
Абрахам Калинский
USSR Moscow letter box 5110/43
СССР Москва п.ч. 5110/43

Air
Par

8.50
сного Креста и Красного
СССР

Авиа

ПОЧТА СССР
ПОЧТА СССР

ДВАЯ КАРТОЧКА

Carte postale

Кому (Destinataire) *Miriam Terman*

Куда (Adresse) *Isaac Haizer 14 Wingate Ave*
Израиль 7 Хауга 14 Вингейт

Отправитель (Expéditeur)

Компания и имя
Nom de l'expéditeur *Abraham Kalinski*

Почтовый адрес отправителя
Adresse de l'expéditeur *USSR Moscow post box 5110 / 49*
СССР Москва п/я 5110/49

Prière d'écrire sur carte postale, autrement ces lettres ne seront pas remises au destinataire.

Lettre au verso,

[illegible]

proszę mi zabrać Marekowi palnik
prócz miarę, którą otrzymałem twoją po-
stępując z dnia 9. Twoje przedkier. za-
mówi jednego z nich. Otrzymałem również
zobowiązanie Rebecce i Adolfa i bardzo podoba
do sydy i Dry. Ci do 1. dnia do Marcego to
niema zadnego i ten tego wie, to wszystko
jedno jak pisać do Leona. On był jego
pacholcem, nie z jeneru prowadził u
Abrahama. Dlatego nie chcecie bronić
że tylko jesteście mi pomóc Abrahamowi
moje ambulatory nie nie rozumie, on to
nieumi, jak ci, Fabblo, Bait Lavana.
Oni myśla, że u Leona coś się zmieniło.
Pracownicy po godzinie też zostali wystę-
zostali się pi-stremu, tylko że jego porzą-
kiewiczają się i za te u mnie są i re-
lowi i inni kapitałsi płaci uale nicie.
Szwarc u Leona sprawiać kłopoty i logiki to-
kie same marnowanie czasu jak szukać
u ciebie nie podwójnie na Karmeli zostało -
nowego swego. Pomyśl nad „sprawiedliwosci”
Leona, że naprzeciwko mordery z jener. Tade
już wyjechali z hotelu. Abrahama, a on
jener. tam mieszka i marnadomo kiedy
wyjeżdża z hotelu. W tym samym hotelu jest
jener. wózek i baw, który urządził tygiel
sydy z Rumunji, a tygiel mordery z jener.
Tade, ich pomocnicy tutejszy są już u domu.
A ci co jener. mieszka, baw, nie nie uczynili
i nawet nie widzieli pana Muszpat. Słono
Tade może pomóc. Reclama i anochse na 1. dnia

Abraham Kalinski
Kish Ave. II
Haifa ISRAEL
Tel. 926-294

BH..... t. Amb-tel Aviv

~~skv.....~~ 19..... Tel Aviv 16 October 1979.

³
BH. handbrev W. J. Jans -
Hindman den 17/10. 1979

Уважаемый господин Хирдман!

Работая над своей книгой " 185 месяцев в застенках НКГБ, МГБ, КГБ", я перечитал около 100 открыток, написанных мною во Владимирской тюрьме за период 1955-1959 г.г. своей сестре Мириам, проживающей с 1934 г. в Хайфе.

В двух открытках от 27.3.59 г. и 30.8.59 г. я, кроме ~~итак~~ итальянца, француза и двух бельгийцев, упоминаю также ШВЕДА и двух немцев, которые остались еще во владимирской тюрьме, после того как почти все немцы уже уехали на родину.

В открытке от 27.3.59 г., отвечая на письмо сестры, в котором она пишет о "советской справедливости" я пишу: "Гитлеровские убийцы и их местные помощники давно на свободе, а я еще здесь и неизвестно когда выеду из этой "гостиницы". В этой же гостинице еще есть итальянец и ШВЕД, который спасал тысяч румынских /это моя ошибка вместо венгерских. А.К./ евреев. А тысяч убийц из Германии и их местных помощники уже дома..."

Открытка от 27.3. 59 г. написана на польском языке, а открытка от 30.8. 59 г. на еврейском /идиш/.

Разумеется, что весь остальной текст не совсем будет ясен для переводчика, т.к. у нас с сестрой были некоторые только нам понятные условные названия. Так например: СССР - мы называли "Леон" или "Лейбеле", по имени нашего кузена коммуниста. "Йошке" - мы подразумевали прессу, т.к. нашего родственника журналиста звали Йошке. Но должен Вам сказать, что со временем я скоро убедился, что цензура ничего не читает, полагая, что никто из заключенных не станет рисковать своим правом переписки и не станет писать то, что не надо.

Открытки эти стандартные, советского красного Креста с советскими марками, цензурным штампом и писанные чернилом и пером, а не шариковой ручкой, которой тогда еще в СССР не было, во всяком случае в тюрьме. Такие открытки выдавались заключенным, которым разрешалась переписка, по одной открытке в месяц и как только написал то заключенный сдавал ее для отправки родственникам. Я получил право переписки только в 1955 году, после того как с помощью немецкого летчика ТВОЮРА ХОРСТА МОЛЛЕ мне удалось сообщить через Венскую Израилитише Кальтус гемеинде моей сестре, что я жив. Это мне спасло. До этого сестра считала меня погибшим "смертью храбрых под Смоленском", как ей сообщили официально польские военные власти.

Я надеюсь, в ноябре быть в Мюнхене и тогда я приеду в Стокгольм и привезу все открытки, которые я писал своей сестре из Владимирской тюрьмы и ее открытки, которые я получил от нее из Израиля.

С уважением
А.Кали

DOSSIER WALLENBERG

Que peut-on savoir sur l'enfance et la jeunesse de Raoul Wallenberg, sur la formation de sa personnalité, sur ses convictions? Raoul Wallenberg se conforme-t-il à une tradition Wallenberg? Que peut-on savoir sur ses deux oncles, Jakob et Markus Wallenberg, sur sa mère, sur son beau-père?

Raoul Wallenberg, quand il était étudiant, s'est-il lié aux Etats Unis avec des personnes qui jouent plus tard un rôle dans sa mission?

Ses études d'architecte achevées, Raoul Wallenberg passe quatre années en Palestine. Comment expliquer la durée de ce séjour? S'est-il lié alors à des personnalités sionistes? Connaissait-il Norbert Masur avant la guerre?

Quelle est l'activité de Raoul Wallenberg de 1939 à 1944?

Que peut-on savoir des relations de Jakob Wallenberg avec Karl Goerdeler et les conspirateurs conservateurs qui veulent renverser Hitler? Jakob Wallenberg était-il en contact avec ce groupe lors de la tentative du 20 juillet 1944?

Que peut-on savoir des actions humanitaires entreprises par la famille Wallenberg pendant la guerre, et notamment de la tentative de sauvetage de 20000 enfants juifs en 1943? Est-ce une opération privée? Est-ce une opération purement suédoise? avec qui, en Europe occupée, les contacts ont-ils été pris? Pourquoi la tentative a-t-elle échoué? Le nom de Wallenberg est-il alors connu dans les services de Eichmann?

Que peut-on savoir sur le War Refugees Board, organisme créé en 1944 et sévèrement critiqué par Morgenthau? Que peut-on savoir

sur le rôle personnel de Morgenthau dans la mission Wallenberg et dans d'autres missions comme la mission Kastner-Brand? A-t-on des traces des directives de Roosevelt soit dans l'affaire du sauvetage des Juifs hongrois, soit dans celle des contacts avec Himmler, les deux questions étant liées?

Des agents de l'O.S.S. se trouvent à Budapest pendant que Wallenberg accomplit sa mission. Que font-ils là, ont-ils des contacts avec lui, avec des diplomates neutres? Agissent-ils indépendamment?

Pourquoi Wallenberg? Des contacts existent-ils entre le gouvernement américain et le gouvernement suédois? Entre le congrès juif mondial et le gouvernement suédois? De quels fonds dispose le jeune diplomate? Quelle est l'origine de ces fonds? Comment les mouvements de fonds ont-ils pu être opérés?

La mission Wallenberg doit avoir laissé des traces dans les archives allemandes à trois niveaux: archives de l'Ambassade (Weesenmayer), archives du Bureau IV B 4, archives militaires, notamment de la SS. Le témoignage de Wisliceny à son procès (Bratislava 1946) apporte-t-il des éléments sur la petite négociation (le sauvetage des Juifs de Budapest), sur la grande négociation amorcée en partant de l'autre?

La mission Wallenberg a-t-elle laissé des traces écrites dans les archives américaines et suédoises de 1944 - 1945?

Quel a été le travail accompli par le diplomate Per Anger? Comment se fait la liaison avec les autres légations neutres? A-t-on créé un fond commun pour les achats d'immeubles? Combien de personnes ont-elles eu le passeport Wallenberg? Combien de Juifs ont pu être évacués vers des pays neutres grâce à ce sauf-conduit? Combien ont pu être sauvés sur place?

Des mesures particulières ont-elles été prises pour protéger Raoul Wallenberg pendant l'exercice de sa mission? A-t-il lui-même rendu compte des résultats obtenues et des difficultés rencontrées? A-t-on des rapports de l'ambassade suédoise?

Le Nonce à Budapest a-t-il joué un rôle dans la mission Wallenberg, dans les actions humanitaires entreprises par la légation de Suède?

Au-delà de la mission Wallenberg, des contacts ont été pris par des émissaires d'organisations clandestines sionistes et par le Congrès juif mondial avec Himmler pour arrêter le mécanisme de la solution finale. Ces contacts auraient été pris au plus haut niveau (rencontre Himmler-Masur, au printemps 1945). Quel en a été le résultat? La mission Wallenberg est-elle liée à cette négociation?

Himmler semble avoir cru qu'en facilitant des opérations humanitaires, il pouvait jouer un jeu personnel avec les occidentaux. Y a-t-il dans les archives américaines des traces de cette négociation?

Les inspireurs américains de la mission Wallenberg, et notamment le président Roosevelt, Morgenthau et Norbert Masur ont-ils su que Wallenberg était arrêté par les Russes? Ont-ils tenté de se renseigner sur son sort? Ont-ils cherché à le faire libérer?

Le département d'Etat s'est-il intéressé à un moment quelconque à l'affaire Wallenberg? Si non, pourquoi?

Peut-on reconstituer l'itinéraire de Raoul Wallenberg et de Wilmös Langfelder entre l'arrestation et le transfert à Moscou?

Raoul Wallenberg était-il porteur de documents, d'instructions, de fonds lors de son arrestation?

Le gouvernement soviétique a reconnu, en 1957, qu'une instruction avait été ouverte contre Wallenberg. Des détenus libérés déclarent avoir été interrogés sur ce qu'ils savaient de Raoul Wallenberg par des magistrats soviétiques. Que voulait-on savoir? Que voulait-on obtenir? Il y a eu une instruction, mais pas de procès. Du point de vue soviétique, qui est Raoul Wallenberg? Les services de Béria ont-ils monté une opération de guerre froide, comme dans l'affaire Field? Pourquoi, dans ces conditions, le dossier Wallenberg n'a-t-il jamais été utilisé par les Russes dans le cadre des grands procès, comme le procès Rajk et le procès Slansky?

Inversement, alors que la guerre froide implique et explique l'affaire Rosenberg et la grande campagne pour sauver les époux Rosenberg, pourquoi, dans l'autre camp, il n'y a pas eu d'action internationale pour faire parler de l'affaire Raoul Wallenberg, pour sauver Wallenberg quand il était temps? Pourquoi Raoul Wallenberg est-il abandonné, hors de Suède?

Le gouvernement suédois a-t-il demandé communication du dossier Wallenberg établi par les Soviétiques?

Quels sont les témoignages retenus pour fonder les démarches entreprises après 1957, en vue d'obtenir la libération de Raoul Wallenberg? Y a-t-il eu une synthèse et une critique des témoignages?

Sur quels éléments nouveaux se fondent les démarches récentes du gouvernement suédois auprès du gouvernement soviétique, du gouvernement israélien auprès de l'administration Carter?

SAN FRANCISCO

1979-10-16

Nr 487

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet

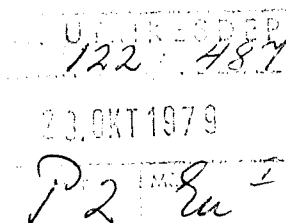
24 OKT. 1979

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. I

24 OKT 1979

Utrikesdepartementet

Betr. åtgärd se bif.
delgivningsskiktet

Ang Raoul Wallenberg
(1 bil)

San Francisco-tidningen Sunday Examiner & Chronicle publicerade den 14 oktober 1979 på framträdande plats (sid 1 och 10) en intervju med Annette Lantos i Hillsborough (California) angående Raoul Wallenberg.

Som framgår av artikeln hade fru Lantos lämnat sitt namn och telefonnummer till Vita Huset i Washington i hopp om att eventuellt inkluderas i en "call-in show" med president Carter. Och på ett tidigt stadium av radioprogrammet ringde presidenten, berättar Lantos.

Vad som förvånade henne mest var att Carter väl kände till frågan om den saknade svenske diplomaten. Enligt intervjun med Annette Lantos hade Carter vidare uppgivit att han diskuterat Wallenbergärendet med Leonid Brezhnev vid deras möte i Wien i somras och att även utrikesminister Vance berört frågan med sin sovjetiske kollega Gromyko. President Carter hade också försäkrat Annette Lantos att han skulle följa upp ärendet.

./.

Artikeln närslutes.

Fredrik Bergenstråhle

FB/DeL

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet Pol 1 Datum 79-10-24 Handläggare Hirdman☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

San Francisco 79-10-16

Angående

Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☒ Jämte bil☐ Jämte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Försvarsstaben	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Statsministern	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Statssekr Statsrådsberedn	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ SIPRI
☐ Chef Bostadsdep	☐ Statsrådsberedn, Bergström	☐ FOA	☐ Östsk byrån
☐ Chef Budget- o Ekon.dep	☐ Statsrådsberedn, Gullers	☐ Exportkreditnämnden	☐ Bankföreningen
☐ Chef Försvarsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Exportrådet
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Grossistförb.
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Industriförbundet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Kommundep	☐ AMS	☐ LO
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ Statens rymdseleg	☐ TCO
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ IVA	☐ SAF
☐ Chef Kommunik.dep	☐ I-sekr, Arb.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Ind.dep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Stats Rodhe, Utb	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Studsvik	
☐ Stats Wahlberg, Budg	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Stats Lindahl, Soc	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Invandrarverket	
☐ Stats Winther, Arb	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Svenska Institutet	
☐ Stats Tham, SB	☐ Intern. enheten, Ekon.dep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ FKE	☐ Miljöförberedningen	
☐ Utrnämnd/Utrusk/Eurrådsd 55 ex	☐ SSLP, F8, Linder	☐ Nordiska Rådets svenska del	
☐ Utrikesutskottet 32 ex	☐ KMI	☐ Nord Afrikainstitutet	

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia	
☐ Övriga Väst Europa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis
				☐ Tripoli
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait
				☒ Tel Aviv
				☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia
				☐ Pretoria
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima
	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico
				☐ Quito
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York
				☐ Sao Paulo

☐ Utrikesministern	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef bilaterala anh	☒ Utr.min sekreterare	☒ <u>W. Lönn</u>
☒ Kabinetssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Bohm	
☐ Bitr Kabinetssekr	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Bekeris	
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Inform.sekt.	☐ Thorsson	
☐ Chef Pol I	☐ Chef Rättsavd	☐ Folkrettssekreterare	☐ Dahlén	
☐ Chef Pol II	☐ Rättsavd	☐ Folkrettsarkivet	☐ Wirmark	
☐ Chef Pol III	☐ Chef Adm avd	☐ Inspektören	☐ Revelius	
☐ Chef Pol IV	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ von Redlich	
☐ Chef Pol V	☐ Chef multilaterala anh	☐ BOS	☐ Wahlbäck	

Dep UD. 1979-08. 50 bl & 50 ex BCB Vbg 782015

Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Åtg postexp	Åtg post	datum	sign
7	7	26/10/79	26/10/79	kurir	luft-post		

Her search for war hero gets support from Carter

By Alan Cline
Examiner Staff Writer

For nearly 30 years, Annette Lantos has been trying to solve the mystery of Raoul Wallenberg, a Swedish hero to tens of thousands of Hungarian Jews.

Yesterday morning, Lantos, who credits the Swedish diplomat with saving her and her husband, San Francisco State economist Thomas Lantos, enlisted the help of President Carter — and got it.

She had sent the White House her name, Hillsborough address and telephone number in hopes of getting through on a two-hour presidential call-in show on national public radio.

And the phone rang early.

What surprised her the most was that Carter was familiar with the case of the missing humanitarian, said by the Russians to have died in a Siberian prison in 1947.

Carter told Lantos that he had discussed the case with Soviet President Leonid Brezhnev in Vienna last June and that Secretary of

Examiner/John Gorman

— Turn to Page 10, Col. 1

Annette Lantos in Hillsborough — Swedish diplomat saved her

484-1079-10-16

What surprised her most was extent of Carter's knowledge

— From Page 1

State Cyrus Vance also had raised the matter of Wallenberg's fate with Russian Foreign Minister Andrei Gromyko.

"President Carter said he was going to pursue it," Lantos said, "and I don't think he says things because they sound good. I am just amazed at the substance he gave me."

She said that she surmised that because of the complexity of the matter, she would not have been called had the White House known in advance of her question, adding, "For him to have so much information right there on top of his mind really shows he cares about individuals."

She said she fully understood when the president told her, "I'm not all-powerful. There are limits to what I can do."

Lantos credits Wallenberg with saving not only her own life and her husband's but the lives of "tens of thousands of Jews like us."

A member of a wealthy Swedish family, Wallenberg graduated from the University of Michigan with honors. He went to Haifa in 1936, and there met Jews who had fled the Nazi terror.

As an architect, he made several business trips to Europe in the early 1940s and as a 32-year-old bachelor went to Budapest as first secretary of the Swedish legation.

Lantos said Wallenberg saw to it that the Jews obtained protective passports designed by him personally, stating the bearer was awaiting emigration to Sweden. Then Wallenberg, with money Lantos claims came from U.S. government funds, bought apartment buildings to house the Jews.

The program was threatened after a new regime took power in Hungary, but Lantos said Wallenberg discovered a new minister had some Jewish blood and convinced him to keep respecting his passports or be exposed.

Lantos recalled that Wallenberg outfitted young Jews in Nazi storm trooper uniforms as a means of protecting the apartment dwellers from "lawless hoodlums who broke in and beat up women and children."

The Swede also saw to it that the Jews were fed and provided with medicine, she added.

According to Lantos, when the Russians arrived in January 1945, the Germans were planning to dynamite the areas holding the Jews, but Wallenberg, who was under a Nazi death sentence, came out of hiding to warn the German general in charge that he (Wallenberg) would personally hold the German responsible if the blasting took place.

"General Schmidthueber knew it was all over, and he was not inclined to have a Swedish diplomat go and testify against him," Lantos said.

She said Wallenberg was arrested by the Russians because he had

Raoul Wallenberg, whose ingenious ploys saved thousands of Jews

presented them with a grandiose plan that included restoration of property to the Jews and rehabilitation for the Nazi victims.

"He had all this American money, and they thought he was an American spy," she said.

"I have all the documentation, I've gone through the materials in Sweden," she added. She said Wallenberg went to Hungary after the American ambassador to Sweden suggested such a move and that the "instructions as well as money came from America, from the War Refugee Board, an arm of the State Department."

For years, Wallenberg's family and the Swedish government pressured the Russians, seeking information about Wallenberg.

In 1957, the Kremlin announced that the Swede had died in 1947 of a heart attack in a Russian prison and that the corpse was cremated.

Lantos never gave up her search. In 1976, she heard of a Moscow antique dealer named Kaplan who had just

been released from prison. She said Kaplan told his daughter during a call from Israel that in his two years in a concentration camp in Irkutsk, Siberia, he had met Wallenberg, who had been in prison for 35 years and was still in good condition.

Two days after the telephone call, Kaplan was back in prison, Lantos said, and is still there.

Two years ago, Nazi hunter Simon Wiesenthal reported that he had interrogated a former Russian KGB agent who told him he had been imprisoned and had met Wallenberg.

"That threw my whole life out of kilter," said Lantos, who came to the United States in 1948 and to the Bay Area in 1950.

She said she intends to keep working on the Wallenberg mystery because "it is the right thing to do."

To her, Wallenberg is "one of the great heroes of our century. He dared to stand up, and he dared to fight injustice. He didn't only save our lives, but he saved our faith in humanity."

UTRIKESDEPARTEMENTET PB	Ärende:	
Kopia till: Kabs Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	
P	2	Eu 1

SVENSK WASHINGTON 1979-10-23

CABINET STOCKHOLM

FOER POL I ANG WALLENBERGSAKEN.

KOLUMNISTEN JACK ANDERSONS MEDARBETARE JIM BONTEMPO HAR IDAG AATERKOMMIT OCH TILL OSS STAELLT DELVIS ANNORLUNDA TVAA FRAAGOR: (A) OM VI KAENNER TILL EFIM MOSJINSKIS VITTNESMAAL INFOER DET AMERIKANSKA KONSULATET I TEL AVIV OM WALLENBERG OCH DET PAA-STAADDA FAANGLAEGRET I WRANGELOEN OCH (B) OM VI HAR TILLGAANG TILL NAAGRA ANDRA VITTNESMAAL FRAAN PERSONER SOM PAASTAAR SIG HA VARIT PAA OEN IFRAAGA. SVARET PAA DEN FOERSTA FRAAGAN KAENNER VI JU HAER, MEN VILL HA INSTRUKTION VAD VI KAN SAEGA ANDERSONS KONTOR, SOM HAR TILLGAANG TILL MOSHINSKIJS VITTNESMAAL. SVARET PAA ANDRA FRAAGAN DAEREMOT AER FOER OSS OKAENT.

WACHTMEISTER

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Dr Hirdman AM

PROMEMORIA ✓

P 2 En

1979-10-24

STRÄNGT FÖRTROLIG

Ex t
Kab.sek.
L-Å Nilsson

Raoul Wallenberg

Hirdman

Ex 8 SM

24.10.79

Hanos Weber, Sveriges Radio, meddelade mig för ca en vecka sedan att han genom kontakter med Kalinski i Israel och med Jan Zubok i New York kommit fram till att dennes påstådda brev till Kalinski om en släkting (bror) till Zubok, som skulle ha vistats tillsammans med Wallenberg i Vladimir 1968 och besökt ambassaden i Moskva 1970, var en förfälskning.

Sven Hirdman

1979-10-24

P2 Lu

Raoul Wallenberg-ärendet

Översättning från ryska av brev från Abraham Kalinski
till Depr Hirdman 16 oktober 1979.

Ärade Herr Hirdman!

Under arbetet med min bok "185 månader i NKGB:s MGB:s och KGB:s fängelsekammare" har jag läst igenom ca 100 postkort vilka jag skrev i Vladimir-fängelset under perioden 1955-59 till min syster Miriam, som sedan år 1934 bor i Haifa.

I två postkort från 1959-03-27 och 1959-08-30 nämnde jag förutom en italienare, en fransman och två belgier också en svensk samt två tyskar, vilka fortfarande finns kvar i Vladimir-fängelset efter det att praktiskt taget alla andra tyskar återvänt till fosterlandet.

I postkortet från 1959-03-27 skriver jag följande till svar på ett brev från min syster, i vilket hon skriver om den "sovjetiska rättrådigheten": "Hitlers bödlar och andra lokala medhjälpare är sedan länge i frihet, men jag är fortfarande kvar här och vet inte när jag skall komma ifrån detta 'hotell'. I detta hotell finns också kvar en italienare och en svensk som räddade tusentals rumäner (jag skrev fel här i stället för ungrare A.K.) och judar. Tusentals andra tyskar och deras medhjälpare är alltså redan hemma....."

Postkortet från 1959-03-27 är skrivet på polska medan postkortet från 1959-08-30 är skrivet på det judiska språket, (jiddish).

Jag måste framhålla att den övriga texten inte kommer att vara alldeles klar för en översättare, eftersom jag och min syster använde vissa kodord som bara vi förstod. T ex: Sovjetunionen kallade vi "Leon" eller "Lejbele" efter förnamnet på en av våra kommunistiska kusiner. Med "Josjke" menade vi pressen, eftersom vi hade en släkting som var journalist, vilken kallades Josjke. Jag vill säga Er, att jag efter en tid snabbt blev övertygad om att censuren ingenting läst av detta, eftersom man antog att ingen av fångarna skulle vilja riskera sin rätt att korrespondera genom att skriva något man inte fick skriva.

Postkortet ifråga var standardkort som tillhandahölls av det sovjetiska röda korset. De hade sovjetiska frimärken, censurstämplor och är skrivna med bläckpenna och inte med kulspetspenna, något som på den tiden inte fanns i Sovjet, åtminstone inte i fängelset. Dessa postkort delades ut till de fångar som hade fått tillstånd att brevväxla. Man fick ett postkort i månaden, och så snart fången hade skrivit sitt kort överlämnade han det för vidarebefordran till sina släktingar.

Jag fick rätt att brevväxla först år 1955 efter det att jag med hjälp av den tyske piloten Teodor Horst Mülle lyckats meddela min syster genom "Israelische Kultus Gemeinde" i Wien att jag levde. Dittills hade min syster trott att jag hade dött "hjältedöden i Smolensk", enligt vad den polska krigsmakten hade meddelat henne.

Jag hoppas att i november vara i München och då skall (kan) jag resa till Stockholm och överlämna alla de postkort som jag skrev till min syster från Vladimir-fängelset samt de postkort som jag fick från henne från Israel.

Högaktningsfullt,

A. Kalinski

Avsändningsort

Pol I Dr Hirdman AM

Ärende

Re Wallenberg

Datum

1979-10-24

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

Svensk WASHINGTON

Text

Re Wallenberg. Från Hirdman.

I anslutning till dagens tidigare telegram.

Betr. (A) se vårt svar i morse. Så vitt jag vet har vi dock inte fått del av Mosjinskijs vittnesmål inför amerikanska konsulatet.

Betr. (B) är svaret att vi inte har tillgång till några andra vittnesmål från personer som påstår sig ha varit fängslade på Wrangel-ön.

CABINET

Pol I/Hirdman/ars

Ärende

4

Datum

1979-10-24

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk Tel Aviv

7

Text

Strängt förtroligt för Wilkens från Hirdman. Re Wallenberg

P r i m o. Tack för Ditt brev 17 oktober med intressant material. Hälsa och tacka Kalinski från mig för hans brev 16 oktober. Vi skulle gärna vilja låna hans postkort för granskning. Det vore därför bra om han kunde komma hit i november. Lars-Åke Nilsson får följa upp detta ärende, eftersom jag 29 oktober övergår till försvaret.

S e c u n d o. Weber från Sveriges Radio säger mig att han erfarit att Jan Zuboks brev till Kalinski är en förfalskning, vilket Kalinski själv skulle ha kommit underfund med. Kan Du försiktigt känna Kalinski på pulsen härom.

T e r t i o. Du bör även vara medveten om att ryssarna nu hävdar att fru Kaplans brev till Anna Bilder i somras var en förfalskning. Handstilen skulle inte överensstämma med fru Kaplans.

Q u a r t o. PS. Vill Du även säga Kalinski från mig att våra ambassader i Paris och Bonn tyvärr inte kunnat få fram adresserna till Gouazé och Mülle.

Cabinet

Avsändningsort

Pol I Dr Hirdman AM

Ärende

Re Wallenberg

Datum

1979-10-24

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

E u I

Adress

Svensk Paris

Text

STRÄNGT FÖRTROLIGT för Lindholm från Hirdman
Re Wallenberg.

Vi avbryter t.v. efterforskningarna efter Guaozé.

CABINET

Ärende

Re Wallenberg. *HA*

Datum

1979-10-24

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Em I

Adress

Svensk Washington

Text

Från Hirdman

Re Wallenberg

Bontempos uppgifter syns syfta på en f d sovjetisk medborgare i Israel vid namn Moshinski. Denne har påstått att han varit sovjetisk säkerhetsman och varit med om att tillfångataga Wallenberg. Vi har hört Moshinski i Israel och kommit fram till att han inte är trovärdig. Han har bl a förfalskat brev från Wallenberg till dennes moder i samband med Wallenbergs påstådda vistelse i Irkutsk.

Vi har under senare år sett diverse uppgifter om fångläger på Wrangelön men inte kunnat få dem verifierade eller ännu mindre fastställt om Wallenberg någonsin skulle ha befunnit sig där.

Ni bör därför svara Bontempo att om uppgifterna härrör från Moshinski, är de enligt vår mening icke trovärdiga.

CABINET

SVERIGES AMBASSAD

600 New Hampshire Avenue, N. W.
Washington, D. C. 20037

1979-10-19

Nr 276

P 2

Washington

Öcc. f. ch. PR. I / 07.

Förtroligt

as / Fredrik
R-11-05 / m. k. m. / C-2

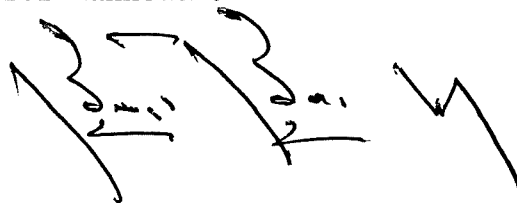
85 279
25/10
25 NOV 1979
P 2 En I

Till ambassaden inkomna enskilda
skrivelser i Wallenberg-ärendet.

(2 bilagor)

./.

Överlämnas, jämte bilagor, till Utrikes-
departementet (Kabinettssekreteraren Leifland),
för kännedom.

Bengt Borglund

1979-10-19

Novosibirsk le 16 Mai 1979

Salutations M. Maren

INK. AMB. WASH.

18 OKT 1979

Deux lettres, j'ai reçu de Russie
pour vous les transmettre, l'un en langue allemande
le second en langue suédoise et aussi écrit en
Russie.

Je suis ingénieur électicien, travail
pour le compte de Russop, j'ai été venu en cargo au
Chamachet et j'ai été en route pour le Canada de
deux lettres à votre adresse.

J'ai reçu ces lettres d'un capitaine
russe de K. J. B. et ma demande de le
pas faire connaître son nom et ma réaction
qu'il a envoyé de lettres au pays pour la voir
de Mochepiski et n'a pas reçu la réponse.

Denis P. P. P.

1200

CONSULAT
Washington D.S.
MSA

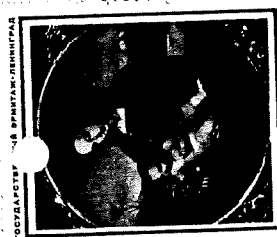
~~address~~

Bil. 2 E: Nr 276

A. Nr. 1979-

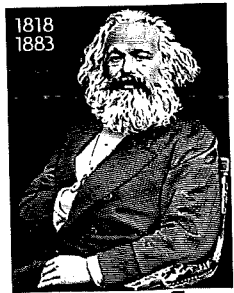
SHwedische Consular 10-19.
in die St. Washington
U.S.D.

ПОЧТА СССР
3к

ПОЧТА СССР
3к

ПОЧТА СССР 1968 4 коп

16/5 1979.

RUSSK.

(2)
16/5

GEHÖRTE HERREN VON DIE SWEEDISCHE REGIRUNG.
 DIESE BRIEFWECHSEL GESCHRIEBEN DURCH DEM MANN
 WELCHE IST VERSCHWUNDEN IM JANUAR 1945 IN ST. BUDAPEST.
 WELCHE WAR EINE PROTOKOLLE VON DIE SWEEDISCHE REGIRUNG
 IN DIE ST. BUDAPEST, MEINE NAME PAUL VALBERG.
 ICH SELBST HABE GESCHRIEBEN ZWEI BRIEF, ERNE IN DIE
 RUSSISCHE SPRACHE UND DEM ZWEITE IN DIE MUTTER
 SPRACHE SWEEDISCH, UND BIS HEUTE HABE ICH KEINE
 ANTWORT ERHOLEN SIE MITTEILEN DAS DER MANN WELCHE
 HAT MICH ARRESTIERT IN BUDAPEST, DAS WAR EINE
 RUSSISCHE-JUDISCHE OFFIZIER, WELCHE HEUTE HEUTE IN ISRAEL
 HAT MICH SIE GEHOLTEN DURCH SEINE KAMARADEN WELCHE
 WOHNT HEUTE IN DIE ST. MOSKOW, DURCH SEI HAT ICH
 BEKOMMEN GEMITTELT DAS DIE MUTTER MEINE M. VON DANKEL
 IST GESTORBEN IN ALTE VON 87 JAHR, DAS WORT FÜR MICH
 SEHR TRÖSTLICH ERHOLEN SIE GEHÖRTE HERREN. MITTEILEN DAS ICH
 GEFÜHRT SICH IN GEFANGENSCHAFT IM RUSSLAND VON
 1945 BIS HEUTE VON 1948 BIS 1954 BIN ICH GEWESEN
 IN DIE INSEL "WRANGEL" WA ES GEFÜHRT SICH HEUTE
 GEFANGENE: ITALIENE, ESPANISCHE, DEUTSCHE OFFIZIERE UND
 GENERALE JUGOSLAVEN, UND EINE FELDARZT DURCH DIE
 RUSSEN MIT DIE NAME RUOLOFF, EINE DOZENT ER HAT
 GEARBEITET BEI SEINER FRAG "ELIAPA" TURKMEENOWITZ.
 ICH GLAUBE DAS DIE WELT IST NICHT BEKANT DAN IN DEM
 LAGER "WRANGEL" IST SEHR GROS UND UMGEGEHT DORT
 BIS 6000 GEFANGENE, DIE LEUTE WELCHE STARKEN
 WERDEN ERNUTZT WERDEN IN JAHR FÜR DIE FISCHERIE.
 GEWISSE HERREN. IST BEWAST DAS DIE SWEEDISCHE REGIRUNG
 GEFODERT MICH AUSZULIFFERN, DAS KANN DIE RUSSEN
 NICHT MACHEN WEIL IN DIE ZEITEN VON ABARYMAN
 WAR GEMITTELT DAS ICH EIN GESTORBEN IN LUGJAN
 BEIEN MOSKOW, DAVON HABEN SEIN ANGST FÜR DIE
 WELT. MICH IST BEKANT DAS DIE KÖNIGLICHE FAMILIE WAR
 IN MOSKOW EINE BERUCH, DAS WARD OHNE VERWANDTE.
 DIE BRIEF WELT. GESCHRIEBEN IM LEGAL (DURCH FÜRSTEN
 WELCHE BERACHEN MOSKOWITZ, MICH HAT ERZEHLT DAS FÜR
 DEUTSCHE LEUTE ARBEITEN IN DIE HAFT VON DEUTSCHLAND.
 MIT. WETZLICHE GRÜSSE
 PAUL VALBERG

Truck. 11. I 1949.

Keremaste mama min brent Riv
sit dig odur Sohn Raul Valenberg
wil dig sehm, Lisa dig tog wil
dig gleut for di ar for mame
Wener, Keremaste Mutter. Jag
se se gleut for dig 1945 av din
fiosta brent for jag for minne
for din Mutter. Jag har skrivit
2 brent deredi Israel jag inte
czena skriva brent jag wil
att du ska sora nogatting
ska skriva fill mej nogatting.
ska skriva till mej nogatting.
ted brent skriv jag till din
Raul Valenberg.

O jag wil en karore
dent from Sverige att
Israel.

Уважаемые Родные! Это письмо написал
самый Рудольф Валленберг, почитавший Вени, знобилье градо
этого хорошего человека, который спрдавал за еро крафизм
бывшего министра ссеп. тов. Авакулиба, и почитавший это можно
снаходившимися женой и детьми, который отнесся к ним с любовью
и как востраше как министр и от него востраше дамой, от него
погнись почитавший востраше и от него. Уваж. Уваж. Уваж.

Departementsrådet Hirdman

Utrikesdepartementet

STRÄNGT FÖRTROLIGT

L L h

Pal

425

1979-10-25		
P	2	En I

Wallenberg-ärendet

Broder,

I anslutning till mitt handbrev 1979-10-03 ang. Horst Theodor Mülle får jag meddela att ej heller Einwohner-meldeamt i Frankfurt kunnat vara oss behjälplig. Senast de hade några uppgifter om honom var 1961, då han anmälde att han flyttade till Max-Planck-Strasse 19 i Bad Godesberg, vilket ju är den adress där hans hustru alltjämt bor, med vilken han som bekant dock icke haft någon kontakt på 16 år. Tyvärr kan vi icke komma längre i vår efterforskning.

Tus

John W.

John Wingstrand

CHM

SVERIGES AMBASSAD

BONN

1979-10-23

Kopia t. kabs.
Liljegren
LÅN

Kabinettssekreteraren Leifland

Utrikesdepartementet

75-10-29

ur
Gd

Utr min kansli
L-Å Nilsson
Ex f kdm t:

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Prof Carlgren
amb Jödahl, arki-
vet

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
hbr. Leifland-Backlund 1979-10-12

exp 791029/ACF

Broder,

Wingstrand besökte idag Reinhold Schenk, som är chef för det referat i Auswärtiges Amt som bl.a. handlägger Sverige-frågor och orienterade honom om att man från svensk sida vid årsskiftet kommer att offentliggöra ett antal UD-handlingar om Raoul Wallenberg. Wingstrand berättade att ifrågavarande material utgörs av dokument från 1940-talet, som dock ej berör Förbundsrepubliken. I ett senare skede, sade Wingstrand, kommer vi dock att offentliggöra dokument fr.o.m. början av 1950-talet, vilka i många fall berör Förbundsrepubliken. Wingstrand tillade att vi i händelse av tveksamhet vill återkomma för konsultationer rörande dessa handlingar.

Schenk tackade för upplysningarna och sade att han skulle underrätta statssekreterare van Well och polchefen Blech inför Ditt besök i Bonn den 5 november.

Sven Backlund

Sven Backlund

8426

1979-10-25		
P	2	Eu I

CHM

Avsändningsort

Pol I Hirdman AM

Ärende

Re: Wallenberg

Datum

1979-10-26

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk Washington

Text

Bergquist från Hirdman.. Re Wallenberg,

Vill Du meddela Gk Dahlström, L A, att jag talat med
prof. von Dardel om Khokhlov jämlikt Dahlströms brev
till Dig 9 oktober. Dardel söker upp Dahlström efter
sin ankomst Kalifornien 1 januari.

CABINET

Arkivexemplar

1979-10-26

Dnr	Avd	Grupp	Mål
83	P	2	En I

P 2 En I

Ambassadören Wollin

WIEN

STRÄNGT FÖRTROLIG

Efterforskningar efter Raoul Wallenberg
(7 bil.)

Broder,

I anslutning till Leiflands brev till Dig den 12 oktober får jag härmed översända 7 dossierer med fotokopior av de viktigaste handlingarna berörande Österrike.

slä
P 2 En I

Sven Hirdman

ars

Ifyller av postexp

Avsändt med

☒

av kurlr

☐

utl kurlr

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

Sign

UTRIKESDEPARTEMENTET GFR	Ärende:				
Kopla till: Kabs Lars-Åke Nilsson polch pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopla) <i>aa</i> <i>79-10-30</i> / <i>W</i>		<i>p</i>	<i>2</i>	<i>Eu</i>

SVENSK TEL AVIV 1979-10-29

CABINET STOCKHOLM

FOER LARS-AAKE NILSSON FRAAN WILKENS
 RE WALLENBERG

PROMO KALINSKI BEFINNER SIG FOER NAERVARANDE
 UTOMLANDS. HAN BERAENAS AATERKOMMA 6 NOVEMBER.
 TAR DAA PAA NYTT UPP FRAAGAN OM RESA TILL STOCKHOLM
 MED POSTKORTEN.

SECUNDO FRAAN TIDIGARE SAMTAL MED KALINSKI VET JAG,
 ATT HAN FRAAN BOERJAN VAR NAAGOT TVEKSAM OM ZUBOKS
 BREV OCH NUMERA TORDE DELA AASIKTEN ATT BREVET SAKNAR
 INDICIE- ELLER BEVISVAERDE. DAEREMOT HAR KALINSKI INTE
 SAGT NAAGOT OM ATT DET SKULLE VARA EN REGELRAETT FOER-
 FALSKNING.

OERN

Ink 29.10.79

EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Stockholm, Sweden

Ch. Tel. W. for
1979-10-30

October 29, 1979

CONFIDENTIAL

dh

Ambassador Lennart Eriksson
Under Secretary for Political Affairs
Ministry of Foreign Affairs
Stockholm

INK UTRIKESDEP		
Dnr. 230/1.292		
1979-10-29		
Avd	Gr	Mål
1	2	Ell

Dear Lennart:

"I thought you would be interested to know that on October 26 a senior Department of State official called the Minister-Counselor at the Soviet Embassy in Washington (Mr. Bessmertnykh) to inquire about the status of the Soviet reply to the U.S. demarches concerning Raoul Wallenberg.

The Soviet Minister-Counselor was reminded that when this case was raised on July 21 with Deputy Chief of Mission Vasev, Vasev had promised an official Soviet response.

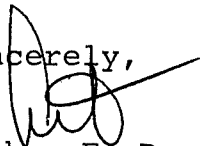
Bessmertnykh said that his impression of the position of his Government was that an answer had already been provided to the Government of Sweden and that there was no change in the facts that had been conveyed in that answer.

Bessmertnykh was told that the United States Government nonetheless expected a formal response and that there was high-level interest in Washington in the case.

We will keep you informed of further developments."

With best regards.

Sincerely,

Arthur E. Breisky
Counselor of Embassy
for Political Affairs

KUNGL.
SVENSKA AMBASSADEN
441 MacLaren Street
OTTAWA, Ontario
Canada K2P 2H3

1979-10-22

Departementsråd Sven Hirdman
Utrikesdepartementet

LÄN: *2/9*

172

1979-10-29		
P	2	En I

Gu
7910-30/ L

Re Raoul Wallenberg
(1 bil)

Broder,

För Din kännedom ber jag härmed få översända en i Toronto Star av den 20 oktober 1979 publicerad artikel om Raoul Wallenberg. Artikeln grundar sig huvudsakligen på en intervju med mig men journalisten ifråga har också varit i kontakt med Nina Lagergren, Annette Lantos samt några judar i Canada som räddats av Wallenberg.

Toronto Star är Canadas största dagstidning med en upplaga på 494.000 exemplar.

Din Intervju
Per Anger

Per Anger

Is 'Scarlet Pimpernel' still alive?

Swedish diplomat who saved lives of 100,000 Jews in war-torn Budapest may still be in Russian prison and the West is determined to find out the truth

By Edie Tesler Toronto Star

The streets of war-ravaged Budapest were a chilling confusion of wintry slush, rubble and fleeing civilians when Raoul Wallenberg, Swedish diplomat, arrived in the city on Jan. 13, 1945.

He left with them for customary questioning. On the surface, Wallenberg had nothing to fear. He was a diplomat from Sweden, a neutral country, and a member of a prominent Swedish family of international bankers.

His anti-Nazi credentials were impeccable. For the previous seven months, Wallenberg had spent every waking hour outwitting, cajoling and challenging the Nazis in order to save the lives of the remnants of Budapest's Jewish community.

Almost single-handedly he had saved the lives of 100,000 people.

But four days after he welcomed the conquering Russians, Wallenberg disappeared under Russian protection.

Today, 34 years after his sudden, mysterious disappearance, there is growing evidence that a massive Russian cover-up has suppressed the truth about his fate.

In fact, Raoul Wallenberg, who would be 65 now, may still be alive, languishing in a Russian prison.

The Wallenberg case has been taken up by special committees in Canada, the United States, Great Britain, Sweden and Israel. Four U.S. senators are determined to learn from the Russians the truth about Wallenberg's whereabouts.

And earlier this summer, President Jimmy Carter pressed Soviet leader Leonid Brezhnev for an explanation of what happened to the Swedish war hero.

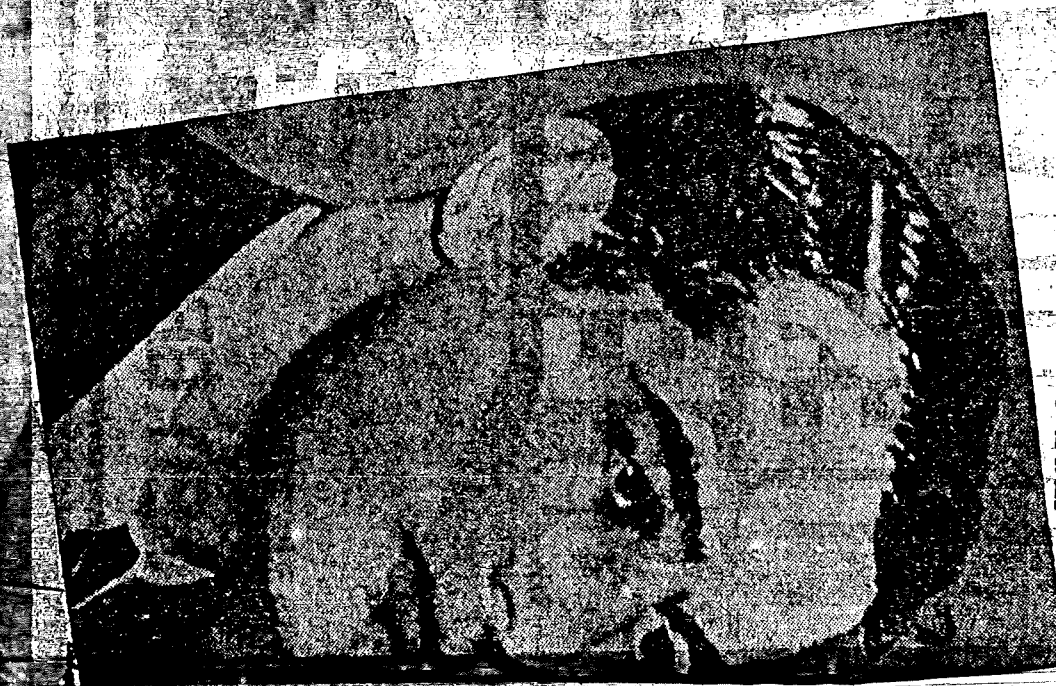
The saga of Raoul Wallenberg is an incredible one. Alone, he saved many Jewish lives than any Allied government. Thousands of people who are alive in North America owe their lives to him.

Like a man possessed

If I weren't for him, we'd have all starved to death or been taken to concentration camps," said Giselle Friedman of Hamilton, Ont. who was saved along with her husband and two sons by Wallenberg's personal help.

From the moment he arrived in Budapest, Wallenberg acted like a man possessed. He forced passports and visas on people who were not even aware of their need for them.

In the last months of the Nazis' rule, Raoul Wallenberg had been in Moscow and Berlin. He had been in the German capital when Hitler died, and he had been in the Soviet Union when the war ended.

1. At June, an Israeli woman received a letter from Raoul Wallenberg in Moscow that said he was in Berlin. She had been told of his arrival in 1947, previously reporting that he had been there in 1945.

SCHUTZ-PASS

№ 75 16

Name: **Fr. au Dr. Mikolajus Węgierski**
Nr. seb. Eys solt
Wohnort: **Budapest**
Geburtsdatum: **3. Juli 1918.**
Geburtsort: **Budapest**
Körpergröße: **180 cm.**
Merkmal: **grün**
Augenfarbe: **grün**
Haarfarbe: **schwarz**

Unterschrift: **Dr. Mikolajus Węgierski**
Datum:

SCHWEDEN

De Kgl. Schwedische Gesandtschaft in Budapest besitzet das der Oberkonsulatsamt von dem Kgl. Schwedischen Konsulatsamt ausstehende —
Vertrag nach Schweden reisen wird. —
erfahrende bei auch in einem Kollisionsgefahren.

Umsatz nicht der Oberkonsulatsamt und in Konsulatsamt in Budapest.
erfährt 14 Tage nach Einreise

SVÉDORSZÁG

A budapesti Svéd Kir. Követség 100-400 magyarországi és svéd kir. kül. névelésű Svédországba utaz. —
Nyitva tartó a budapesti utazókra is vonatkozik.

**Előzetes engedély nélkül Svéd Kir. Követség előzetes utaz. —
szóló utazókra vonatkozik.**

Life-saver:
"Schutz-passes" issued to Jews by Wallenberg were phony, stamped with the Swedish seal of a 20,000 Jews were saved by them.

PUTSAVDRAG

-1

10

redien... 1-2

P2 7u I

mk. ank.
79.10.30.

G-8

Ej införd
Hälsn.
Lupinay

148 — SVD — INR — g0 — s0 —
S380
d3/10 — p99
46 VALLENBERGVIT

JERUSALEM (SvD).
Ännu en sovjetjudisk im-
migrant i Israel hävdar
att Raoul Wallenberg lev-
de i ryskt fångläger så
sent som 1971. Det är
Abraham Shifrin som bor
i Tel Aviv och själv tidiga-
re har suttit i ryska
fångläger och stöder sig
på andra fångars vittnes-
mål.

Shifrin ger även sensationella
uppgifter om det senaste vittnet
i Wallenbergfallet, Jan Kaplan.

Det var Kaplan som i telefon
från Moskva berättade för sin
dotter i Israel att han kände till
den svenske diplomaten
"Raoul" som hade varit fängslad
i 34 år och 1971 befann sig i
Butirskfängelsets sjukhus i
Moskva där Kaplan befann sig
vid samma tid.

Kort efter avslöjandet arresteras
Kaplan på nytt. Det an-
togs allmänt att orsaken var
Kaplans sensationella, men i
grunden omedvetna avslöjande
för dottern.

— Fel, säger Shifrin. Av Ka-
plans hustru i Moskva har jag
nu fått veta att Jan Kaplan
bokstavligen gett sitt liv för
Wallenberg.

När Kaplan genom "djungelte-
legrafen" fick veta vilket upp-
seende hans avslöjande väckt,
försökte han smuggla ut ett brev
via en utländsk besökare i
Moskvas synagoga. I brevet gav
han fler detaljer om Wallenberg,
bl. a. att han personligen träffat
"Raoul".

Brevet upptäcktes vid Sovjets
gräns och Kaplan arresterades
omgående.

Cordelia Edvardsson

641
SH
Sven:

Herewith is the actual
text of what
President Carter said
about the Wallenberg
case the other day.

Regards.

WITH THE COMPLIMENTS
OF THE
AMERICAN EMBASSY
STOCKHOLM

Arthur E. Breisky

INKOM
10-30
UD:s ARKIV

2861
POL

NNNNVV DKA39 IESC952
RR RUDKFMQ
DE RUEHFO #5532 2890103
ZNR UUUUU ZYN
R 160101Z OCT 79
FM USINFO WASHDC
TO RUEHMY/AMEMBASSY MOSCOW
RUFHLG/AMCONSUL Leningrad
RUDKFMQ/AMEMBASSY STOCKHOLM
BT
UNCLAS

USINFO

EO 12065 N/A

FROM PGM/PPE

THE FOLLOWING QUESTION AND ANSWER OCCURRED DURING THE OCTOBER 13
"ASK THE PRESIDENT" PROGRAM ON NATIONAL PUBLIC RADIO BROADCAST:
(BEGIN TEXT)

QUESTION: MR. PRESIDENT, WHEN MY HUSBAND I WERE
YOUNGSTERS IN HUNGARY DURING WORLD WAR II, OUR LIVES WERE
SAVED THROUGH THE INTERVENTION OF A SWEDISH DIPLOMAT NAMED
RAOUL WALLENBERG. WE LATER LEARNED THAT MR. WALLENBERG, ~~WHO~~ who
ALSO SAVED THE LIVES OF THOUSANDS OF OTHER JEWISH PEOPLE
LIKE US, WAS ACTING IN BEHALF OF THE AMERICAN STATE
DEPARTMENT, BUT UNFORTUNATELY MR. WALLENBERG WAS ARRESTED
AT THE END OF THE WAR BY THE RUSSIANS AND HAS BEEN IN RUSSIA
EVER SINCE AND ALTHOUGH THE RUSSIANS CLAIM THAT HE DIED, THERE ~~IS~~ IS AN OVER-
WHELMING AMOUNT OF EVIDENCE WHICH INDICATES THAT
HE IS STILL ALIVE IN A SOVIET PRISON. COULD YOU DO SOMETHING,
MR. PRESIDENT, TO HELP HIM GET RELEASED?

THE PRESIDENT: THERE'S A LIMIT TO WHAT I CAN DO. WE
HAVE INQUIRED INTO THE WALLENBERG CASE WITH THE RUSSIANS BOTH
WHEN I WAS IN VIENNA THIS YEAR WITH PRESIDENT BREZHNEV AND OTHER
RUSSIANS LEADERS AND THROUGH THE RUSSIAN OR THE SOVIET
AMBASSADOR HERE IN WASHINGTON AND ALSO OUR AMBASSADOR IN MOSCOW.
ON OCCASION, WHEN SECRETARY VANCE HAS MET WITH FOREIGN
MINISTER GROMYKO, WE'VE ALSO INQUIRED ABOUT THE WALLENBERG
CASE ALONG WITH THE CASES OF MANY OTHERS. THE SOVIETS
MAINTAIN THEIR CLAIM THAT MR. WALLENBERG IS NO LONGER ALIVE,
BUT WE ARE NOT FORGETTING ABOUT THIS CASE AND WILL CONTINUE
OUR EFFORTS.

(END TEXT)

ITEM

BT

#5532

Ärende

Wallenberg

Datum

1979-10-30

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eli I

Adress

Svensk Washington

Text

STRÄNGT FÖRTROLIGT för ambassadören från L-Å Nilsson
re Wallenberg.

Nedan återges utdrag ur brev 1979-10-29 från amerikanska
ambassaratet Breisky till Eckerberg.

" I thought
se bilaga
..... developments".

Cabinet

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1979-10-31

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

Svensk Moskva

Text

STRÄNGT FÖRTROLIGT för Lundvik från L-Å Nilsson
re Wallenberg.

Nedan återges utdrag ur brev 1979-10-29 från amerikanska
ambassaratet Breisky till Eckerberg.

"I thought
se bilaga
..... developments".

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Depr Hirdman, NT

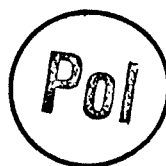
PROMEMORIA ✓

P 2 4 u I

1979-10-19

Ex till:

Kabinettssekr.
L-Å Nilsson
Hirdman

exp 79-10-19 MT

STRÄNGT FÖRTROLIG

Wallenberg-ärendet

(1 bil)

En fransman, Fred Kupferman, professor i historia vid Sorbonne, besökte mig idag i följande ärende.

Kupferman har fått i uppdrag av förlagshuset Jean-Pierre Ramsay, som tillhör Express-gruppen, att skriva en bok om Wallenbergs verksamhet i Budapest. Avsikten är att boken skall utkomma i maj 1980 för att vara tillgänglig för Moskva-olympiaden. Manuskriptet skall därför vara klart i mars.

Kupferman är i Stockholm ytterligare en vecka för kontakt med personer som sysslat med Wallenberg-ärendet. Pressbyrån har uppgjort hans besöksprogram.

Jag lovade Kupferman att vi skulle avisera honom vid årsskiftet om offentliggörandet av Wallenberg-handlingarna från 1940-talet och om möjligt låta honom få kopior av dessa. Han skall aviseras under adress:

Professor Fred Kupferman
6, rue Rameau
75002 PARIS

./.

Vid dagens samtal överlämnade Kupferman också bifogade frågelista. Jag lovade att studera den, men antydde att han själv torde få finna svar på frågorna.

Sven Hirdman

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: kr Nilsson/ACF

PROMEMORIA ✓

1979-10-31

P 2 6 u I

74-10-31 / L
STRÄNGT FÖRTROLIG

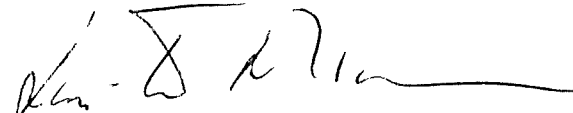
Raoul Wallenberg (Zubok-brevet)

PM Hirdman 1979-10-24

(1 bil)

./.

Vid besök i departementet den 26 oktober överlämnade fru Nina Lagergren här i kopia närslutna brev till henne från fru Nora Kidron (maka till Israels nuvarande ambassadör i Stockholm). I brevet redogörs för ett samtal fru Kidron haft med Hans Weber vid Sveriges Radio om det så kallade Zubok-spåret (jämför ovanciterade promemoria).

Lars-Åke Nilsson

Stockholm, 18 October 1979

Strandvägen 61
11523 Stockholm

Dear Mrs. Lagergren,

This is what Mr. Weber said at dinner the other evening:

- that a Russian, who claims to have been in prison together with Raoul Wallenberg in 1968 conveyed this information to a relative (or friend?) and asked him to go to the Swedish Embassy in Moscow and tell them of R.W.'s presence in that prison;
- that this relative or friend succeeded after several attempts to be received by an Embassy official to whom he told the story, and that this official made a report about it;
- that the Ambassador, however, did not forward the report to the Swedish Foreign Office; it was by then apparently 1970;

Weber claims that he is now in the process of investigating the veracity of this information, and therefore does not want it to become public knowledge.

When asked what he thought were the reasons the Russians may have had for keeping R.W., he said that it could be because R.W. knows the identity of certain Russian agents who were active in Hungary and may still be active outside Russia. If R.W. were free he could reveal who they are and thus ruin them.

Two such agents were specifically mentioned by Weber: a certain Müller, who was the Russian agent at the German Gestapo Headquarters in Budapest and who had dealings with R.W. in his quality as a German Gestapo man; and a Swiss (unnamed) - I think he said he was a diplomat but I am not sure about this - who "betrayed" R.W. to the Russians in the sense that he informed the Russians that R.W. knew the whereabouts of money and jewelry hidden by Hungarian Jews.

As soon as I have more information about Weber I shall let you know.

Warm regards,

Yours,
Jens

EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Stockholm, Sweden

October 29, 1979

CONFIDENTIAL

~~Ambassador Lennart Eckerberg~~
Under Secretary for Political Affairs
Ministry of Foreign Affairs
Stockholm

Dear Lennart:

"I thought you would be interested to know that on October 26 a senior Department of State official called the Minister-Counselor at the Soviet Embassy in Washington (Mr. Bessmertnykh) to inquire about the status of the Soviet reply to the U.S. demarches concerning Raoul Wallenberg.

The Soviet Minister-Counselor was reminded that when this case was raised on July 21 with Deputy Chief of Mission Vasev, Vasev had promised an official Soviet response.

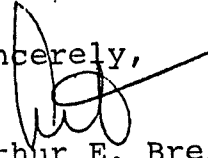
Bessmertnykh said that his impression of the position of his Government was that an answer had already been provided to the Government of Sweden and that there was no change in the facts that had been conveyed in that answer.

Bessmertnykh was told that the United States Government nonetheless expected a formal response and that there was high-level interest in Washington in the case.

We will keep you informed of further developments."

With best regards.

Sincerely,

Arthur E. Breisky
Counselor of Embassy
for Political Affairs

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1979-10-31

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk Washington

Text

Borglund från L-Å Nilsson

Ovanciterade handbrev har hamnat på mitt bord, sedan jag efter Hirdman temporärt övertagit handläggningen av Wallenberg-ärendet. Jag har diskuterat med såväl Leifland som Carlgren vad Levin haft att berätta Dig. Vi har alla sagt oss att det ju faktiskt är så att sovjetiska vederbörande vidgått att Wallenberg fördes till Moskva. Detta anser vi vara skäl nog för att inte biträda Levin i hans undersökning.

Cabinet

Ex t

Leifland

Carlgren